

NALKINMA

VENT

PNSI

MEVLA

No. The

. There is a second sec

T.C. MEVLANA KALKINMA AJANSI TEKNİK DESTEK PROGRAMI

Akşehir'i Dünyaya Tanıtıyoruz

AKŞEHİR'İ DÜNYAYA TANITIYORUZ PROJESİ TR52/19/TD/0045

DERLEYEN VE HAZIRLAYAN

KONYA ABİGEM

Bu çalışma, Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası'nın "Akşehir'i Dünyaya Tanıtıyoruz Projesi" (TR52/19/TD/0045) kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili sorumluluk Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası'na aittir ve Mevlana Kalkınma Ajansının görüşlerini yansıtmamaktadır.

DÜNYANIN ORTASINDAN !

Diyar-ı Nasreddin Hoca Akşehir için, hocamız "Dünyanın Ortasıdır" ünvanını yakıştırmıştır. Ne kadar güzel söylemiş; gülmecenin merkezi, hoşgörünün merkezi, ticaretin merkezi, İstiklal mücadelemizin merkezi, Selçuklunun merkezi, İpek yolunun merkezi, Kral yolunun merkezi olan bir şehir için en güzel yakıştırmadır.

Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası 1921 yılında kurulmuş, Türkiye'nin en köklü ticari kuruluşlarından biridir. Akşehir; Selçuklunun en önemli yerleşim yeri, beyliklerinden; Osmanlının Sancak 21 medrese (fakülte) ile ilim ve kültür merkezi bir şehirdir. Ülkemizin ilk ticari kuruluşlarının merkezidir. İlk özel bankalardan olan "Akşehir Bankası", ilk yabancı sermayeli işletmelerden olan "Pazakaya Numune Çiftliği" sehrimizde kurulmustur. İlk helva üretim işletmelerinden biri şehrimizde 1880 yılından beri faaliyettedir.

Batı Cephesi Karargah Komutanlığı merkezi olarak, "İstiklal Mücadelemizin" temeli burada atılmış ve Büyük Taarruz kararı şehrimizde alınmıştır.

Şehrimizde tüm bu birikimlerin sergilendiği üçmüzemizbulunmaktadır; "Batı Cephesi Karargah Müzesi", "Taş Eserler Müzesi" ve "Nasreddin Hoca Arkeoloji ve Etnografya Müzesi", ziyaretçilerine tarih yolculuğu yaptırmaktadır. "Akşehir'i dünyaya tanıtıyoruz" çalışmamız şehrimizin taşıdığı misyonu gelecek kuşaklara aktarmaya vesile olacaktır.

Tarihin derinliklerinden günümüze ulaşmış, bu toprakların "tapu senedi" sayılan kültür varlıklarımızı tanımanıza, öğrenmenize ve gezmenize vesile olmak; bir sivil toplum kuruluşu olarak temel misyonumuzdur.

Akşehir TSO 2023 Stratejik planı hedefimize uygun olarak yöremizin, "Kültür Turizmi" destinasyonu olmasına katkı sağlamaktır.

Siz değerli misafirlerimizi Akşehir de ağırlamaktan onur duymaktayız.

Tabii güzelliğin doruğa çıkığı, buram buram tarihin hissedildiği, geçmişle günümüze köprü oluşturan Akşehir; birçok medeniyete ev sahipliği yaparken, tarihinin derin izlerini taşımaktadır. Şöhretini, güler yüzlü insanından ve asırlara ışık tutan manevi Nasreddin Hoca'dan mimarımız almıştır. Zira; Akşehir'de nüktedan, hazırcevap, keskin zekalı ve örnek şahsiyetli insanlar yetişmiştir. Nasreddin Hoca'mızı, Seyyit Mahmud Hayrani gibi manevi değerlerimizi, tarihi ve tabii güzellikleri barındıran bu şehir sizlere tanıtmak istiyoruz. Her bir zenginliğimizi gezerek, güzellikleri yerinde görerek şehrimizi daha iyi tanıyabileceğimizi umut ediyoruz.

Akşehir'i dünyaya tanıtıyoruz sloganıyla çıktığımız bu yolculukta rehberin hazırlanmasında katkı sunan T.C Mevlana Kalkınma Ajansına teşekkür ederiz.

Ahmet Emin MAKASCI

Akşehir TSO Başkanı

FROM THE MIDDLE OF THE WORLD!

Akşehir, the land of Nasreddin Hodja, was depicted as "center of the world" by Nasreddin Hodja. How nice he said it; it is the best depiction for a city which is the center of humor, center of tolerance, center of trade, center of our independence war, center of Seljuk Empire, center of Silk Road, center of Royal Road.

Akşehir Chamber of Commerce and Industry was established in 1921 and it is one of Turkey's oldest commercial organizations. Akşehir was the most important settlement of Seljuk Empire and also was one of the starboard fiefdom of Ottoman Empire and center of science and culture with 21 madrasas (faculty). It is the center of our country's first commercial organizations. "Akşehir Bank" which is one of the first private banks and "Pazarkaya Numune Çiftliği" which is one of the first foreignfinanced businesses, were established in our city. One of the first halva production companies has been active in our city since 1880. As the Western Front Command Headquarters of the Turkish Independence War, foundation of our "Independence War" was laid here and decision of Great Offensive was taken in our city.

There are three museums in our city where all these experiences "Western Front are exhibited; "Stone Museum", Headquarters Works Museum" and "Nasreddin Hodja Archeology and Ethnography Museum" allow visitors to travel in the history.

Our work named "we introduce Akşehir to the world" will be the instrument to transfer our city's mission to next generations. As a non-governmental organization,

our primary mission is to lead you to know, learn and see our culture heritage which has survived from the depths of history and is deemed to be "deed of this land".

Akşehir contributes to making our region a destination for "Cultural Tourism" in accordance with our target of TSO 2023 Strategic plan.

We are honored to welcome our esteemed guests in Akşehir.

Aksehir where natural beauty is at the peak, history is felt and which forms a bridge between the past and the present, bears the traces of history while hosting many civilization. It is famous for its friendly people and our spiritual architect Nasreddin Hodja who shed light on centuries. Likewise; humorist, witty, brilliant and role model people grew up in Akşehir. We would like to introduce you this city which has spiritual values such as Nasreddin Sevvit Mahmud Hodia, Hayrani, historical and natural beauties. We hope that you can get to know our city better by visiting each of our richness and seeing beauties in place.

We would like to thank TR Mevlana Development Agency for contributing to preparation of the guide in this journey we started with the slogan "we introduce Akşehir to the world".

> Ahmet Emin MAKASCI Akşehir TSO President

IÇINDEKILER CONTENTS

- **9. Akşehir Hakkında** About Akşehir
- **17.** Sanayi ve Ticaret Industry and Commerce
- **18. Tarım ve Hayvancılık** Agriculture and Animal Breeding
- **22.** Akşehir Kültürel Değerleri Cultural Values of Akşehir
- **52.** Camiler, Mescidler, Medreseler Mosques, Masjids, Madrasas
- 86. Hamamlar Turkish Baths
- **92.** Nasreddin Hoca Etnografya Mescidi Nasreddin Hodja Ethnography Museum
- **95.** Batı Cephesi Karargahı Müzesi Western Front Headquarters Museum
- **98.** Akşehir Evleri Akşehir Houses
- **102.** Akşehir Sokakları Akşehir Streets
- **106. Tarihi Arasta Çarşısı** Historical Arasta Bazaar
- **107. Kent Ormanı** City Forest
- **110.** Gülmece Parkı ve Dünyanın Ortası Humour Park and Middle Of The World
- **113.** Akşehir Haritası Map of Akşehir
- **114. Yamaç Paraşütü** Paragliding in Akşehir
- **118. Akşehir Türküleri** Akşehir Folksongs
- **119.** Tarık Buğra
- **120. Ulaşım** Arrival
- **121. Kaynakça** References

Akşehir Hakkında ç Anadolu'nun incisi Akşehir, Konya - Afyon karayolu üzerinde olup Konya İline 135 km Afyon iline ise 90 km mesafededir. Konumu itibariyle tarih boyunca Kral Yolu ve İpek Yolu gibi önemli ticaret yolları üzerinde bulunan sehir

günümüzde de Afyon-Konya-Pozantı yolu olarak bilinen aynı zamanda TEM ve E-Road (E981) olarak da adlandırılan

yol üzerinde bulunmaktadır. TEM Otoyolu, Portekiz'in başkenti Lizbon'dan başlayıp İran'ın Bazargan kentine kadar ulaşan Avrupa Otovollarından biridir. Türkiye'deki uzunluğu 6 bin 962 kilometre olan yolun bir bölümü Akşehir'den geçmekte ve bölge ekonomisine dolaylı yönden katkı sağlamaktadır. İlçe merkezinde hizmet sektörü ağırlık iş gücü çalışma

> alanı mevcuttur. Şehir merkezi mahallerde dısında kalan tarım ve hayvancılık devam etmektedir. Bölge çevresine göre yerleşime ve sulu tarıma elverisli, bereketli ovasında yetişen tahıl ürünlerinin yanı sıra, şeker pancarı, haşhaş, mısır, vişne ve kiraz gibi ürünleriyle de bilinmektedir. Aksehir ilcesi genel olarak 85.300 hektar yüzölçümüne sahip olup 38,544 hektar alanda tarımsal üretim yapılmaktadır.

> Oransal olarak bakıldığında ilçe yüzölçümünün %45,2'sini tarımsal üretim alanı oluşturduğu görülmektedir. Tarımsal üretim yapılan 38.544 hektar arazinin yaklaşık 10.955 hektarı (%35,1'si) tarım için sulanabilmekte ve kalan 20.274 hektar arazi ise sulanamamakta olduğu için tarımsal üretimin doğal şartlara bağımlılığı devam ettiği görülmektedir.

İlçede tarım, sanayi ve hizmet alanındaki sektörleri destekleyebilecek qenç nüfus mevcut olup Akşehir Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 90 civarında okulda öğrenim gören ilk ve orta öğretim kademesinde yaklaşık 20 bin civarında öğrenci bulunmaktadır. Aksehir'in nüfusu 1950'li yıllarda yapılan idari düzenlemeler sonrası kücülme dönemi yaşamaya başlamış; önce Yunak. sonra Doğanhisar ve en sonunda da Tuzlukcu ilce olarak ayrılmıştır. 2014 yılında çıkarılan yasa ile yapılan yeni düzenlemenin ardından mahalle sayısı 55'e yükselen şehir 2018 yılı Ulusal Adres Veri Tabanında Yerleşim yerine yönelik yapılan nüfus sayımına göre toplam nüfusu 93.233 kişi olarak belirlenmiştir. Bütün bu olumsuzluklara rağmen sehir her zaman kalabalık nüfusa sahip olma özelliğini korumuştur. 2018 yılı içerisinde 1188 doğum ve 573 ölüm vakası gerçekleşmiş olan sehirde aktif nüfus diğer ilçelere göre yüksektir. Ayrıca Selçuk Üniversitesine bağlı 2 adet Fakülte ve 2 adet Yüksek Okul faaliyet göstermekte ve bölge ekonomisine vönetici kalifiye eleman ile yetiştirilmektedir. Bununla beraber tarım ve sanayide olduğu kadar turizm ve kültürüyle de adından

söz ettiren ilçede Nasreddin Hoca, Türk kültürünün ve mizahının en önemli şahsiyetlerden biridir. Hoca; ilim, irfan sahibi bir âlim olup Türk dünyası başta olmak üzere tüm insanlığın gülen ve güldüren yüzüdür. Hikmetli sözleriyle tanınan, ünlü bir halk bilgisi olan Nasreddin Hocamız, Akşehir'de yaşamıştır ve türbesi de Akşehir'de bulunmaktadır.

Her yıl Nasreddin Hoca anısına düzenlenen 5-10 Temmuz Uluslararası Akşehir Nasreddin Hoca Anma ve Mizah günleriyle şehir bu yıl 60. kez misafirlerini ağırlamaktadır. Bölge ekonomisine tarih ve kültür turizminin katkısının yanı sıra İç Anadolu Bölgesinin batısında en yüksek tepesi 2610 m. olan Sultan Dağlarının kuzeydoğu eteklerinde eğimli arazi üzerine, boğaz denilen dar bir koyağın hemen önüne yerleşmiş olması ve adıyla anılan 8 km. kuzeybatısındaki göle ve verimli ovasına 60-70 m. yukarıdan bakması özelliğiyle Türkiye deki yamaç paraşütü için uygun yerlerden biridir. Ekstrem spor dalında turist çekme özelliği bölge ekonomisine katkı sağlamaktadır. Akşehir de her yıl Temmuz ayında Türkiye Yamaç Paraşütü ve Mesafe Eğitim Yarışması düzenlemekte ve Akşehir semaları ekstrem sporseverler ile renklenmektedir.

Geçmişten günümüze her anlamda bölgenin ticaret merkezi olmuş Akşehir de tarihin izlerini taşıyan Arasta Carsısı halen isverleriyle kentin merkezinde aynı işi yapan esnaf gruplarını bir arada toplayan geleneksel yapısıyla misafirleri karsılamaktadır. Aksehir'e volu misafirperverliğiyle düşenlerin tanıdığı bölge kültürü içerisinden ince ve kıvrak zekâya sahip bir düşünür dünyaca ünlü Nasreddin Hoca; roman, hikâye, oyun ve fikra yazarı Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının tanınmış yazarı Tarık Buğra gibi önemli isimlerin izleri tarihi kentte halen görülebilmektedir.

About Akşehir

Akşehir, the pearl of Central Anatolia, is located on Konya - Afyon road and 135 km away from Konya and 90 km away from Afyon. The city which was located on important trade routed such as Royal Road and Silk Road throughout the history due to its location, is located on the road which is known as Afyon-Konya-Pozanti and also called TEM and E-Road (E981) today. TEM Motorway is one of the European Motorways that starts from Lisbon which is the capital of Portuguese and reaches Bazargan city in Iran. A part of 6 thousand 962 kilometers of road in Turkey passes through Aksehir and indirectly contributes to the region's economy.

In the district center, there is service sector weighted labor force working area. Agriculture and animal breeding continue in the areas outside the city center. It is well-known with its products such as sugar beet, poppy, corn, sour cherry and cherry as well as cereal products grown in fertile suitable for settlement plain and irrigated agriculture when compared other areas in the region. Akşehir district's surface area is generally 85.300 hectares and agricultural production is performed on 38.544 hectares. When it is considered proportionally, it is seen that 45,2% of district surface area is agricultural production area. Approximately 10.955 hectares (35,1%) of 38.544 hectares of agricultural production land can be irrigated for agricultural purposes and it is seen that remaining 20.274 hectares of land cannot be irrigated, so agricultural production in there depends on natural conditions. The 5 most prominent products in 2018 are as follows: 48.306 tons of Wheat, 109.223 tons of Sugar Beet, 20.783 tons of Barley, 18.827 tons of Sour Cherry and 25.398 tons of Cherry. Registired "Akşehir Cherry", grown on its fertile soil suitable for agriculture, is one of the important agricultural products that is held in high esteem in fruit sector of our district. Cherry which has an important place in the promotion of Aksehir, has approached the desired targets in production in recent years thanks to modern techniques.

12

Aksehir

From past to present, agriculture based industry in rural areas has left its place to service sector weighted industrial presence in the district center. To analyze real situation of Aksehir industry, it is sufficient to look at situation of the companies that carry out production in the region and form Aksehir's industry. Many of these business organizations and industrial organizations are located in the industrial zone or site. There are three primary sites that are Akşehir Organized Industrial Zone, Tisan Industrial Area and Aksehir Industrial Area . On 115 hectares of land and 56 industrial parcels, prominent sector groups carrying on their activities in Aksehir Organized Industrial Zone which is located on Aksehir-Konya road and plays an important role

in development of the region's economy; are food products manufacturing, automotive spare parts manufacturing, food machinery manufacturing and 33 other large-scale manufacturing companies. Project occupancy Akşehir rate of Organized Industrial Zone is 98% as of 2019 and currently there is no vacant parcel in Aksehir OIZ. All permits and licenses were obtained for the expansion area and additional 37 new industrial parcels were created. Contributing to the rapid growth and development of Aksehir's manufacturing industry, Aksehir Organized Industrial Zone approximately provided 1000 employment opportunities in 2018.

12 percent of manufacturing companies carrying on their activities in Aksehir have the potential to export directly and indirectly and exporting areas are listed as Agricultural Machinery and Tools (tractor, tractor bucket, leveling blade, chisel plow, roller, poppy breaking, stone picking, grooving, beach cleaning, feed mixing machine, solid fertilizer spreading machine, interrow hoeing machine, stone breaker, rotator, cultivator, spraying, disc harrow, trailer, fertilizer spreader, plow etc.), Automotive Spare plate, Parts (clutch pressure steering box, air filter, exhaust, casing, balancer, steel spring pin, equalizer pin, chassis tensioner, etc.), Food Products (dried fruit and vegetable, frozen fruit and vegetable, bakery products, halva, jam etc.), Food Machinery (sesame mill, halva machine, jam boiler, etc.), Leathercraft Products (backpack, climber bag, artificial leather handbag, etc.) and Other Industrial Products (various solid fuel stoves and accessories, plastic brush and steel brush in various diameters, etc.).

When they are evaluated on the basis of sectors, it is seen that number of companies manufacturing food products,

agricultural products and machinery spare parts is high. District has a young population that can support the sectors in the fields of agriculture, industry and service and there are about 20 thousand students in 90 primary and secondary schools under the Directorate of Aksehir National Education. Akşehir's population began to experience a period of downsizing after administrative arrangements made in 1950s; first Yunak, then Doğanhisar and finally Tuzlukçu became districts. After new arrengment made with a law enacted in 2014, total population of the city whose number of neighborhoods increased to 55, was determined as 93.233 according to population census conducted according to place of residence in 2018 National Address Database. Despite all these negativities, city has always maintained its characteristic of having a crowded population. In the city where 1188 people were born and 573 died in 2018, active population is higher than other districts. Also, 2 faculties and 2 colleges of Selçuk University are active and gualified managers are trained for the region's economy.

In addition, Nasreddin Hodja is one of the most important figures of Turkish culture and humor in the district which is well-known with its tourism and culture as well as agriculture and industry. Hodja is a wise scholar who has knowledge and he is a smiling and fun face of all humanity, especially Turkish world. Our famous Nasreddin Hodia who is well-known with his wise words, lived in Aksehir and his mausoleum is in Akşehir. With July 5-10 International Aksehir Nasreddin Hodia Remembrance and Humor Days held every year in memory of Nasreddin Hodja, city welcomes its guests for the 60th time this year. It is one of the suitable place for paragliding in Turkey because it is located on sloping land of northeastern foothills of 2610 meters Sultan Mountains, the highest peak of the western side of the Central Anatolia Region, just in front of a narrow valley called strait and it sees the lake which is located on 8 km northwest and named after it and fertile plain 60-70 meters above as well as its historical and cultural tourism contribution to the region's economy. Characteristic of attracting tourists in extreme sports makes contribution to the region's economy. Turkish Paragliding and Distance Training

Competition was held in Jule in Akşehir every year and Akşehir skies are colored with extreme sports fans.

Arasta Bazaar which carries the traces of history in Akşehir which has been trade center of the region in every sense from the past to the present, still welcomes the quests with its traditional structure that gathers tradesmen groups that do the same work in the city center with its workplaces. Traces of important names such as novelist, columnist, story and play writer Tarık Buğra who is well-known author of Turkish literature in the Republic Period and a worldwide known philosopher Nasreddin Hodja having an agile mind, from the culture of the region wellknown with the hospitality by those coming by Akşehir, can still be seen in the historical city.

Akşehir -

Sanayi ve Ticaret

lçe merkezinde hizmet sektörü ağırlıklı iş gücü çalışma alanı mevcuttur. Şehir merkezi dışında kalan mahallelerde yoğun olarak tarım ve hayvancılık devam etmektedir. Tarım işletmeleri ve sanayi kuruluşları şehir merkezi ve organize sanayi bölgesinde bulunmaktadır. İlçede en büyük oda Ticaret ve Sanayi Odasıdır. Bunun yanında esnaf odaları da yer almaktadır. Bu odalar genellikle küçük esnaf modeli ile kurulmuş ve esnaf girişimcilik modelinde ticari hayatlarını sürdüren girişimcilere vöneliktir.

Akşehir sanayisine katkı sağlayabilecek odalar Maden

Industry and Commerce

In the district center, there is sector weighted labor service force working area. Agriculture and animal breeding intensely continue in the areas outside the city center. Agricultural enterprises and industrial organizations are located in the city center and The organized industrial zone. largest chamber in the district is the Chamber of Commerce and Industry. In addition to this, there Chambers of Merchants. are These chambers are generally established with the model of small business owner and they are for entrepreneurs who continue their commercial lives in shopkeeper entrepreneurship model.

Chambers that can contribute to Akşehir's industry are Chamber İşler odası ile Marangozlar ve mobilyacılar odasıdır. Bu iki oda reel olarak üretim yapmakta ve Akşehir sanayisine katkı sağlamaktadır. Geri kalan yedi oda ise sanayiye hizmet sağlayan işletmelerdir. Bu odalar küçük esnaflara hizmet vermektedir.

Faaliyet yapan firmaların % 12'si doğrudan ve dolaylı ihracat yapma potansiyeli vardır. İhracat yapılan sektörlerin en başında tarım makineleri ve aletleri ile yedek parça üretimi gelmektedir. Sektörler bazında değerlendirildiğinde Gıda maddeleri, Tarım ürünleri ve makine yedek parça üretim yapan firmalar yoğunlukta bulunmaktadır.

of Mineral Works and Chamber of Carpenters and Furniture Sellers. These two chambers make production in real terms and contribute to the Akşehir's industry. Remaining seven chambers are enterprises providing service for industry. These chambers serves small business owners.

12% of active companies have the potential to export directly indirectly. Main and sectors performing export are companies manufacturing agricultural machinery and tools and spare parts. When they are evaluated on the basis of sectors, it is found that number of companies manufacturing food products, agricultural products and machinery spare parts is high.

Tarım ve Hayvancılık

kşehir ilçesinde yüzölçümün % 45,2'sini tarımsal üretim alanı oluşturmaktadır. İlçe nüfusunun % 65 'i şehir merkezi dışında kalan mahallelerde yaşamaktadır. Tarımsal üretim yapılan

35.544 hektar arazimizin yaklaşık 10.955 hektarı sulanabilmektedir. Geri kalan arazimiz sulanmamakta doğa şartlarına göre tarım yapılmaktadır.

İlçede tarıma elverişli arazi 385.447 dekar, ormanlık arazi 231,734 dekar, çayır ve mera arazisi 51.280 dekar, tarım dışı kullanılan alan 15.718 dekar, gölalanı ise 169.361 dekardır.

akrehir

Kültür arazi dağılımımız tarla bitkileri 272.031 dekar, meyvecilik alanı 27.578 dekar. sebzecilik alanı 9.698 dekar, nadas 16.115 dekar ve kullanılmayan 60.025 arazi dekardır.

Ilçenin en önemli tarla ürünlerinin

Aksehir

başında buğday, arpa, şeker pancarı ve haşhaş gelmektedir. Konya ilindeki toplam üretim ile tarla ürünlerini karşılaştırdığımızda ilçede haşhaş üretimi önemli bir tarla bitkisi olarak karşımıza çıkmaktadır. %38 gibi bir oranda haşhaş üretimi ilçemizde gerçekleşmektedir.

Sebze bitkileri göz önüne alındığında bakla ve bezelye gibi sebzelerin tamamı ilçede

> üretilmekte; tere, biber, salatalık ve taze soğan gibi ürünlerde ilçe üretimi olarak Konya genelinde iyi bir yüzdeye sahiptir.

A k ş e h i r ' d e k i meyve üretimi Konya il geneliyle karşılaştırıldığında başta kiraz, vişne, cilek ve erik üretimi

öne çıkmaktadır. İlçenin en önemli tarımsal üretimi kirazdır. Kiraz coğrafi işaret belgesiyle tescil edilmiştir. Ayrı bir aromaya sahip Akşehir Kirazı yurt dışına ihracat yapılmaktadır.

45.2% of Akşehir district's surface area is agricultural production 65% of the area. population district's lives in neighborhoods outside the city center. Approximately 10.955 hectares of 38.544 hectares of agricultural production land can be irrigated. Remaining land can't be irrigated

Agriculture and Animal Breeding

and agriculture is carried out according to natural conditions.

District has 385.447 decares of arable land, 231,734 decares of forestland, 51.280 decares of grass and pasture land, 15.718 decares of non-agricultural land and 169.361 decares of lake area. Our cultivated land distribution is as follows; 272.031 decares of field crops, 27.578 decares of fruit area, 9.698 decares of vegetable area, 16.115 decares of fallow area and 60.025 decares of unused land. Wheat, barley, sugar beet and poppy are the most important field crops of the district. When we compare the total production and field crops in Konya province, poppy production in the district is an important field crop. Poppy production rate in our district is 38%.

When vegetable plants are considered, all of vegetable types such as broad beans and peas are produced in the district; products such as cress, pepper, cucumber and green onion have a good percentage throughout Konya as a district production.

When fruit production in Akşehir is compared to Konya province-wide, cherry, sour cherry, strawberry and plum productions are particularly prominent. The most important agricultural production of the district is cherry. Cherry is registered with geographical indication. Akşehir Cherry which has a distinct flavor is exported to abroad.

Akşehir Kültürel Değerleri

Cultural Values of Akşehir

Türbeler *Mausoleums*

Camiler *Mosques* Mescidler *Masjids* Medreseler *Madrasas*

Hamamlar Türkish Baths

Akşehir Sokakları Akşehir Streets

Türbeler

Mauseleums

Nasreddin Hoca Türbesi Nasreddin Hodja Mauseleum

Nimetullah Nahçivani Türbesi Nimetullah Nahçivani Mauseleum

Seyyid Mahmut Hayrani Türbesi Seyyid Mahmut Hayrani Mauseleum

> Şeyh Eyüp Türbesi Sheik Eyüp Mauseleum

Taceddin Ahmet Türbesi Taceddin Ahmet Mauseleum

Hacı İbrahim Veli Türbesi Hacı İbrahim Veli Mauseleum

Nasreddin Hoca Türbesi

Aşadığı dönem, doğum ve ölüm yılları, tarihî kişiliği ve ailesi hakkındaki bilgiler tartışmalıdır. Yaşadığı dönem ve yöre hakkındaki en önemli kanıtlar Akşehir'deki türbesi, soyundan geldikleri söylenen kişilere ait mezar taşı kitâbeleri ve adına kurulmuş olan vakıfla ilgili Fâtih Sultan Mehmed devrine ait bir arşiv belgesidir.Kaynaklarda yer alan bilgilere göre Nasreddin Hoca, Sivrihisar'ın Hortu köyünde 605 (1208) yılında doğdu. Köyün imamı olan babası Abdullah'tan sonra bu görevi kendisi üstlendi. İlk eğitimini imam olan babasından alan Nasreddin Hoca, ardından bir süre sonra dönemin tasavvifi düşünce merkezlerinden Akşehir'e göç ederek medrese(üniversite) eğitimini Konya'da ve Akşehir'de tamamlamıştır.

Konya'da dönemin ünlü alimi Fakih'ten, Akşehir'de Hoca Mahmut de hocası Seyyid Havrani'den dersler almıstır. Eğitimini tamamlayan Hocamız; Akşehir'de vaizlik, kadılık(hakimlik), medrese(üniversite) hocalığı yapmıştır. Nasreddin Hoca 683 (1284) 'de Akşehir'de ölmüş günümüzdeki Nasreddin ve Hoca Türbesine gömülmüştür. Nasreddin Hoca, Türk Kültürünün ve mizahının en önemli şahsiyetlerinden biridir. Hoca; ilim, irfan sahibi bir alim olup Türk dünyası başta olmak üzere tüm insanlığın gülen ve yüzüdür. güldüren Hikmetli sözleriyle tanınan, ünlü bir halk bilgesi olan Nasreddin Hocamız, Akşehir'de yaşamıştır ve türbesi de Akşehir'de bulunmaktadır.

Hoca Nasreddin; hazırcevap, kıvrak zeka ve nüktedan

kişiliğiyle tüm insanlığa "gül – düşün"leri ararcılığıyla iyiyi, doğruyu ve güzeli öğretmiştir. Onun kültüründe tatlı dil, güler yüz ve iyimserlik en önemli unsurlardır. Sorunları mizahla, tebessümle aşmanın yollarını gösteren Hocamız, "gül – düşün"lerinde insanları düşündürerek onlara ders vermeyi amaçlamıştır. Hocamızı, sadece bir fıkra kahramanı olarak algılamak doğru değildir. O, yüzyıllar ötesinden günümüze ders veren, tebessüm ettiren ve düşündüren bir nükte dehasıdır. "Gül-düşün"lerinde genellikle halkı ilgilendiren konuları işleyen Nasreddin Hoca, kullandığı dille Türkçemizin gelişimine de çok önemli katkı sağlamıştır. Onun "gül – düşün"lerinden hareketle günümüzde atasözü ya da deyim olarak kullanılan sözler de bulunmaktadır.

Fıkraları dikkatle incelendiğinde müslüman Türk halkının mizah sembolü olan Nasreddin Hoca'nın hazırcevap, insanları kırmadan doğruyu söyleyen, yeri geldiğinde kendisiyle de alay etmeyi bilen bir tip olduğu görülür. Fıkralarının çoğunda sıradan bir köylü gibi tarlasında, bağında çalışır, ormana odun kesmeye gider, zaman zaman da şehre iner. Ancak hocanın bazan bir âlim, bazan bir bilge kişi, bazan kadı, tabip, hoca ve elçi kişiliğine büründüğü de görülür.

Nasreddin fikralarında Hoca yer alan konular, Batı ve Doğu yaygın ülkelerindeki fıkralarda işlenenlerle kıyaslandığında Tayland, bunların Pencap ve ile Almanya, Fransa, Türkistan İngiltere, İber yarımadası, Baltık ülkeleri ve Iskandinavya, Kuzey Afrika, Mısır ve Sudan dahil engin bir coğrafyayı kapsadığı görülür. Bu temaların bir kısmı tesadüf veya tabii benzerlikle acıklanabilirken birçoğunun aynı kaynaktan geldiği anlaşılmaktadır. Dikkat çeken diğer bir husus da başta Araplar'ın Cuhâ'sı olmak üzere Almanlar'ın Till Eulengspiegel'i, Amerikalılar'ın Paul Bunyan'ı, Bulgarlar'ın Hıtar Petar'ı, İngilizler'in Joe Miller'i, Italyanlar'ın Bertoldo'su, Ruslar'ın Balakirew'i, Yuqoslavlar'ın Kerempuh ve Era'sı, Japonlar'ın Ikkyu'suna ait fikraların hocanın fıkralarıyla benzerlik göstermesidir (Sakaoğlu, s. 117). Hatta Türkiye'de bile hoca ile iliskilendirilebilecek Karagöz, Hacivat. Ebleh Mehmed gibi tipler vardır. Ancak tarihî gerçek ne olursa olsun Anadolu'dan yayılan Nasreddin Hoca fikralarının Doğu İslâm zekâsının özel bir ürünü olduğu kabul edilmektedir. Bu durum onu bütün Doğu İslâm dünyasının ortak kahramanı yapmıştır. Türkistan'da sınırındaki İli Cin vadisinden Kafkasya'ya, Iran Azerbaycanı'ndan Arabistan'a, Türkiye, Mısır ve Akdeniz kıyılarından Tunus, Kırım ve Kazakistan'a kadar her verde hoca vardır. Daha önce Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetinde kalmış Romanya, Bulgaristan, Sırbistan, Hırvatistan, Yunanistan ve Arnavutluk'ta da Nasreddin Hoca fıkralarına yaygın biçimde rastlanmaktadır.

Hocaya mal edilen fıkraların bir kısmının kaba ve çirkin olayları konu edindiği ve ahlâk dışı olduğu görülür. Müslüman Türk halkının, başta dinî inancı olmak üzere ahlâk anlayışı ve gelenekleriyle bağdaşmayan bu fıkraların Nasreddin Hoca'ya ait olmadığı, sonradan hocaya mal edildiği kesindir (Kurgan, s. 82-83; Başgöz, s. 108). Birkaçı dışında tek vâkıa üzerine kurulan Nasreddin Hoca fıkraları hakaret içermeyen, açık ve dışa dönük, incitmeden eğiten mizahî yaklaşımların en qüzel örnekleridir.

Aykırı konuşmayı seven, aklıselimi kuvvetli, neşeli, babacan bir tip olan hocanın mizahı hiciv gibi yıkıcı değil yapıcıdır; bu yönüyle iyi niyet timsalidir. Fıkralarda alay ve eleştiri okları çoğunlukla ev, sokak, aile, toplum, iş hayatı, din, yarqı sistemi, ekonomi, otorite, dostluk gibi hayatın her safhasını ilgilendiren konulara yönelmiştir. Bu fıkralar arasında bir maksadı acıklamak, bir düşünceyi desteklemek için atasözü yerine kullanılanları da Böylece Türk vardır. halkının aklıselimini, duyuş ve düşünüş özelliklerini ifade etmiş olur. Tahkiye ve diyalog dengesine dayanan Nasreddin Hoca fıkralarının halk tarafından büyük kabul görmesinin bir sebebi de bu özellikleridir.

Cok vönlü bir mizah iceren Nasreddin Hoca fikralarının genel nitelikleri qüldürücü, düşündürücü, öğretici, eğlendirici ve şaşırtıcı olmalarıdır. Sözden doğan mizahın durumdan doğan mizahtan fazla oluşu bu fıkraların diğer bir özelliğidir. Hocanın mizah anlayışının dayandığı esasları söylece sıralamak mümkündür: Güldürücü durum ve sözler, zıtlık, kelime oyunları, sasırtıcı zekâ oyunları, ölümle alay, şaşırtıcı davranış ve sözler, abartma, imataşlama ve çağrışım. Bu fıkraların genel yapısında Osmanlı Türk toplumunun tarihî gelişimi içinde birlikte yaşamış olan karşıt iki sosyal çevre görülür. Biri gelenekçi, ikincisi değişmelerden yana olan çevredir. insanda çeşitli ölçülerde Her

bulunan bu iki ruh hali sosyal anlamda yönetenle yönetilen arasındaki kültür çatışmasını içerir. Nasreddin Hoca fıkralarının yaygın anlatımı sonucunda oluşmuş, günümüzde de kullanılan birçok deyim ve telmih vardır. Bunlar arasında atasözü niteliği kazanmış çoğunluktadır. "Dağ olanlar yürümezse abdal yürür"; "El elin eşeğini türkü çağıra çağıra arar"; "Sahibi ölmüş eşeği kurt yer" atasözleriyle "bindiği dalı kesmek", "buyurun cenaze namazına", "ince elevip sık dokumak", "yok devenin başı" deyimleri bunlardan sadece birkaçıdır (Tokmakçıoğlu, s. 41-43; Özbek, s. 24-25). Klasik Türk edebiyatında Nasreddin Hoca fıkralarından birkaçı ahlâkîdidaktik mesnevilerde (Güvâhî, Pendnâme; Yahya Bey, Gencîne-i Râz, Usulnâme; Nev'îzâde Atâyî, Sohbetü'l-ebkâr) kıssadan hisse çıkarmaya yönelik olarak zikredilmiş, bazan da sosval eleştiriye dayanak olarak ver almıştır.

Hoca ile ilgili fıkra kitaplarında 500'ü aşkın fıkra yer almaktaysa da genellikle benimsenmiş ölçüler çerçevesinde bu sayı 300 civarındadır. Nasreddin Hoca'nın fıkraları sözlü kaynaklardan derlenerek yazıya geçirilmiştir.

Hocadan söz eden en eski yazma eser olan Saltuknâme'de (885/1480) ona ait iki fıkra yer alır. Yazılış tarihi bilinen en eski yazma (979/1571) Hüseyin adında birine ait olan Hikâyât-ı Kitâb-ı Nasreddin adlı eserde kırk üç fıkra vardır.

Nasreddin Hoca fıkralarının resimli ilk baskısı, Letâif-i Nasreddin adıyla 1299 r. (1883) yılında Mehmed Tevfik (Çarlak) tarafından yapılmıştır. Bu eserde yetmiş bir fıkra mevcuttur. Mustafa Dumar'ın yaptığı bir çalışmada başta Nasreddin Hoca fıkralarını ihtiva eden elli dokuz yazma ve elli dokuz Arap harfli basma olmak üzere hoca ile ilgili 2064 kitap tanıtılmıştır (bk. bibl.).

M. Fuad Köprülü Nasreddin Hoca'nın elli fıkrasını hece vezniyle, Orhan Veli yetmiş fıkrayı serbest vezinle manzum olarak yayımlamış, hocanın fıkralarından hareketle Ragıp Şevki Yeşim Nasrettir Hoca Dünyayı Güldüren Adam ismiyle biyografik bir roman kaleme almıştır (İstanbul 966). Polonya Poznan'daki Türkçe ve Farsça yazmalar arasında XVIII. yüzyılın i kinci yarısında yazıldığı tahmin edilen Nasraddin Hoca'nın Mansıbı Taklid Oyunu adlı eseri Metin And

Latin harfleriyle yayımlamıştır (bk. bibl.). Son yıllarda bazı özel ve resmî kuruluşlar tarafından Nasreddin Hoca adına sempozyumlar, çeşitli yarışma ve şenlikler düzenlenmektedir

Aksehir

Nasreddin Hodja Mausoleum

Information about the period when he lived, years of birth and death, his historical personality and his family is controversial. The most important proofs about period and the region he lived are his mausoleum in Akşehir, tombstone inscriptions of the people who are said to be his descendants and an archive document from the period of Mehmet

the Conqueror about charitable institution founded in his name. According to information in the resources, Nasreddin Hodja was born in 605 (1208) in Hortu village of Sivrihisar. After his father Abdullah who was the imam of the village, he took over this duty. Then he emigrated to Akşehir, he worked as a muslim judge in there and died in 683 (1284).

Nasreddin Hodia was first educated from his father who was imam in their village, after, he moved to Aksehir where one of famous sufi city in Anatolia, and he completed his madrasas (university) education Akşehir and Konya. He attended lessons aiven bv Hodja Fakih who famous scholar around city of Konya in that

century and Seyyid Mahmud Hayrani. After his education, he gave lessons in the madrasah, and served as a preacher and judge. Famous scholar Nasreddin Hodja is one of most important figures in Turkish culture and humor literature. His tales were talked about for centuries and his wise words spreaded all over the world. Nasreddin Hodja was dead in 1284 and he was buried in his Mausoleum in Akşehir that still stands. You can visit his mausoleum where in the center of the city and the middle of the world and walk on the roads he walked in our beautiful city. According to some historians, researchers and especially Evliya Çelebi (Seyahatnâme (travel book), III, 16), Nasreddin Hodja lived in the same age with Murad, Yıldırım Bayezid and Timur. Evliya Çelebi even narrates a conversation between Hodja and Timur (a.g.e., a.y.).However, these claims are not true. Because the person speaking with Timur is the poet Ahmadî, owner of İskendernâme (Lâmiî Çelebi, p. 92-93, 168). Based on an incomplete Persian Selcuknâme, registered in the Paris Bibliothèque Nationale (nr. 1553), Ismail Hami Danismend claimed that Nasreddin Hodja was the Nâsırüddin Mahmud, son of Yavlak Arslan from Çobanoğulları that established domination in Kastamonu when he was the frontiersman.

23 (Cumhuriyet newspaper, Teşrînisâni 1940). İbrahim Hakki Konyalı proved that this claim also was not true based on various documents (Nasreddin Hodja's City Akşehir, p. 733-753). In his two works that he wrote without considering the common opinions reached as a result of research made relating to Nasreddin Hodja, Mikâil Bayram stated with certainty based on a number of assumptions that Hodja was Hâce Nasîrüddin Mahmûd el-Hûyî known as Ahî Evran (see bibl.).

When his anecdotes are examined carefully, it is seen that Nasreddin Hodja who is the humor symbol of Muslim Turkish people, is a type of person who is witty, tells the truth without breaking people and knows how to make fun of himself when necessary. In most of his anecdotes, he works like an ordinary peasant in his field, in his vineyard, goes to the forest to cut wood and occasionally goes to the city. This city is Akşehir, Sivrihisar or Konya many times. However, it is seen that Hodja sometimes becomes a scholar, sometimes a wise person, sometimes a muslim judge, a doctor, a teacher and a messenger.

When the subjects in Nasreddin Hodia anecdotes are compared with those in the common anecdotes in Western and Eastern countries, it is seen that these cover an extensive geography including Thailand, Punjab and Turkistan, Germany, France, England, Iberian Peninsula, Baltic countries and Scandinavia, North Africa, Egypt and Sudan. While some of these themes can be explained by coincidence or natural similarity, it is understood that many of them come from the same source. Another interesting point is the fact that Hodja's anecdotes are similar with anecdotes belonging to Till Eulengspiegel of Germans, Paul Bunyan of Americans, Hıtar Petar of Bulgarians, Joe Miller of British, Bertoldo of Italians, Balakirew of Russians, Kerempuh and Era of Yugoslavs, Ikkyu ofJapanese and especially Cuhâ of Arabs (Sakaoğlu, p. 117). As a matter of fact, even in Turkey, there are characters who can be associated with Hodja such as Karagöz, Hacivat, Ebleh Mehmed. However, regardless of the historical fact, Nasreddin Hodja's anecdotes spreading from Anatolia are accepted

to be a special product of Eastern Islamic intelligence. This made him common hero of the entire Eastern Islamic world.

Hodja is in everywhere from Ily valley in Turkistan on the border with China to Caucasus, from Iranian Azerbaijan to Arabia, from coats of Turkey, Egypt and Mediterranean to Tunisia, Crimea and Kazakhstan. In Romania, Bulgaria, Serbia, Croatia, Greece and Albania which were formerly dominated by the Ottoman Empire, Nasreddin Hodja anecdotes are heard commonly.

It is seen that some of the anecdotes attributed to Hodja mention impolite and ugly events and they are immoral. It is certain that these anecdotes which are incompatible with the moral understanding and traditions and especially religious beliefs of Muslim Turkish people, do not belong to Nasreddin Hodja and they were later attribute to Hodja (Kurgan, p. 82-83; Başgöz, s. 108).

Nasreddin Hodja anecdotes which are established on a single case

except a few of them, are the best examples of humorous approaches that do not include insults, are open and extravert and educate people without hurting their feelings. Humor of Hodja who likes to speak, is sensible, cheerful, good natured, is not destructive as satire, but constructive; in this respect, it is a sign of goodwill. In the anecdotes, sarcasm and criticism arrows are directed to the subjects of every stage of life such as home, street, family, society, business life, religion, judicial system, economy, authority and friendship. Among these anecdotes, there are those used instead of proverbs to expAlain a purpose and to support a thought. In this way, Turkish people's commonsense, features of understanding and thinking are expressed. These features are one of the reasons why Nasreddin Hodja anecdotes based on the balance of narration and dialogue are widely accepted by the public.

General characteristics of Nasreddin Hodja anecdotes which include a versatile humor, are being laughable, thoughtprovoking, didactic, entertaining and surprising. Another feature of these anecdotes is that the humor arising from the word is more than the humor arising from the situation. It is possible to list principles on which Hodia's sense of humor is based, as follows: Humorous situations and words. contrast, word games, surprising mind games, teasing with death, surprising behavior and words, exaggeration, implicationlampooning and connotation. In the general structure of these anecdotes, there are two opposing social groups that lived together in the historical development of Ottoman Turkish society. One is traditionalist group, the second is the group on the side of changes. These two moods which each person has in varying degrees, include cultural conflict between socially ruled people and the ruler. There are many idioms and remindings which are also used today and which were formed as a result of widespread use of Nasreddin Hodia anecdotes. Among these, those who gained the proverbial characteristic are the majority. A few of them are as follows; proverbs "Abdal walks

if the mountain doesn't walk"; "Stranger searches another stranger's donkey by singing song"; "wolf eats the donkey whose owner is dead" and idioms "cutting one's own throat"; "there's nothing to do"; "going over with a fine-tooth comb"; "impossible" (Tokmakçıoğlu, p. 41-43; Ozbek, p. 24-25). In classical Turkish literature, some of Nasreddin Hodia anecdotes are mentioned in the moral-didactic masnavis (Güvâhî, Pendnâme; Yahya Bey, Gencîne-i Râz, Usulnâme; Nev'îzâde Atâyî, Sohbetü'l-ebkâr) for pointing a moral and sometimes they appeared on the basis of social criticism.

Although there are more than 500 anecdotes in the anecdote books relating to Hodja, this number is generally around 300 within the framework of the adopted dimensions. Anecdotes of Nasreddin Hodja were compiled from oral sources and put down on paper.

In Saltuknâme (885/1480) which is the oldest work that mentions Hodja, there are two anecdotes belonging to him. There are forty three anecdotes in Hikâyât-ı Kitâb-ı Nasreddin, the oldest writing whose date is known and belonging to person named Hüseyin.

<complex-block>

The first illustrated edition of Nasreddin Hodja anecdotes was prepared by Mehmed Tevfik (Çaylak) in 1299 r. (1883) under the name of Letâif-i Nasreddin. This work contains seventy one anecdotes. In a work carried out by Mustafa Duman, 2064 books were introduced about hodja. Among them, there were fifty nine writing and fifty nine printing with Arabic alphabet containing primarily Nasreddin Hodja anecdotes (see bibl.).

M. Fuad Köprülü published fifty Hodja Nasreddin anecdotes with syllabic meter, Orhan Veli published seventy anecdotes as anecdotes with free meter, Raqıp Şevki Yeşim Nasrettin Hoca wrote a biographical novel titled Nasreddin Hodia Man Who Makes the World Laugh on the basis of Hodja's anecdotes (İstanbul 1966). Among Turkish and Persian writings in Poznan, Poland, the work named Nasreddin Hodja's Job Taglid Game which is thought to be written in sectond half of 18th century, was published in Text and Latin letters (see bibl.). In recent years, symposiums, various competitions and festivals have been organized in the name of Nasreddin Hodja by some private and public institutions.

Nimetullah Nahçivani Türbesi

Akşehir

smanlılar zamânında vetişen İslâm âlimlerinden Nakşibendiyye ve yolunun büyük velîlerinden. Âzerbaycan'ın Nahçıvân şehrinde doğdu. Asıl ismi Nîmetullah bin Mahmûd Şeyh Alvan'dır. Doğum târihi bilinmemektedir. 1514 (H.920) senesinde Konya'ya bağlı Akşehir kasabasında vefât etti. Daha önce vefât ettiği de rivâvet edilir.

Küçük yaştan îtibâren doğum yeri olan Nahçıvân'da bulunan kıymetli âlimlerden dersler almaya basladı. Fen ve din ilimlerini tahsîlden sonra tasavvufa yöneldi. Böylece her yönüyle yetiştikten sonra aldığı mânevî işâret üzerine memleketinden ayrılıp Osmanlı Nahçıvânî, ülkesine gelen Nasreddîn Hoca'nın memleketi olan, Konya'ya bağlı Akşehir beldesinde yerleşti. Burada gerek yaşayış ve gerekse verdiği yazılı eserleriyle herkese ahlâk, fazîlet, ilim ve irfân nümûnesi oldu. Zâhirî ve bâtınî ilimlerde çok yüksek idi. Mânevî ilimlerdeki engin bilgisi

ile tasavvufta, ilâhî sırlar denizinin dalgıcı olmuştu. Yâni bu yolda derecesi çok yüksek idi. Bununla berâber, kendi hâlini gizler, tevâzu gösterirdi. Gâyet sâde yaşamayı sever, fakîrliği zenginliğe tercih ederdi.

Naklî ilimlerden, bilhassa tefsîr ilminde mütehassıs idi. Fevâtih-ul-İlâhiyye vel-Mefâtih-ul-Gaybiyye isimli tefsîri ve Beydâvî Tefsîrine yazdığı hâşiyesi çok kıymetlidir. Ayrıca Muhyiddîn-i Arabî'nin Füsûs-ül-Hikem isimli eserine ve Gülşen-i Râz isimli manzûm esere hâşiyeleri vardır. Bunlardan başka, Hidâyet-ül-İhvân ve Risâlet-ül-Vücûd isminde tasavvufla ilgili iki risâlesi bulunmaktadır. Fevâtihul-İlâhiyye isimli tefsîrinin, bizzât kendi el yazısıyla olan nüshası, Topkapı Sarayı Üçüncü Ahmed Han Kütüphânesinde mevcuddur. 1908 (H.1326)de, Matbaa-i Osmâniyyede iki cild hâlinde basılmıştır. Nahçıvânî bu eserini, 1498 senesinde, Ramazân-ı şerîf ayının ortalarında tamamlamıştır.

Târihte ve günümüzde, bilhassa Akşehirliler arasında; Şeyh Alvân, Nîmetullah Nahçıvânî, Baba Nîmetullah, Baba Nîmet ve Nîmetullah Sultan gibi isimlerle anılan bu büyük Türk-İslâm âlim ve velîsi, zamânındaki âlim ve velîlerin en üstünlerinden idi. Akşehir'de uzun seneler ilme hizmet edip, çok talebe yetiştirdi. Türkçe ile birlikte, Arabî ve Fârisîyi de çok iyi bilirdi.

1514 (H.920) yılında vefât eden Baba Nîmetullah Nahçıvânî'nin türbesi Akşehir'de, Baştekke yolu üzerindedir. Tekkeye giden yolun ve Akşehir deresinin saăında solunda olup, birkaç defâ tâmir görmüştür. Türbenin önünde bir havuz vardır. O büyük zâtı sevenler, kabrini ziyâret ederek, mübârek rûhâniyetinden istifâde etmekte, onu vesîle kılınca yaptıkları duâlar kabûl olmaktadır. Baba Nîmet'in tarafında. sandukasının dere büyüklü küçüklü dört ayrı kitâbe taşı bulunmakta olup, ikinci taşın kitâbesinde şöyle yazmaktadır:

"Hû Dost. Kibâr-ı Ehlullahdan ve müfessirîn-i izâmdan Hâce Nîmetullah kuddise sirruh hazretlerinin merkâd-i münevvereleridir (mübârek, nûrlu kabirleridir)."

Nimetullah Nahçivani Mausoleum

He was one of the Islamic scholars who grew up in the period of Ottomans and big guardians of Naqshbandi way. He was born in Nakhchivan city of Azerbaijan. His real name is Nîmetullah bin Mahmûd Sheik Alvan. His date of birth is not known. He passed away in 1514 (H.920) in Akşehir town of Konya. It is also rumored that he passed away before that time.

He began to take lessons from esteemed scholars in Nakhchivan which was his place of birth as from young age. After science and religious education, he tended towards sufism. Thus, Nahçıvânî who came to Ottoman Empire by leaving his country upon a spiritual sign after growing up in all aspects, settled in Konya's Aksehir town which was the hometown of Nasreddin Hodja. With both his life and his written works, he became an example for all people in terms of morality, virtue, wisdom and knowledge. His level of knowledge was very high in zâhirî and bâtınî sciences. With his deep knowledge of spiritual sciences, he became the diver of the sea of divine secrets in sufism. In other words, his degree was very high in this way. However, he hid his knowledge and showed modesty. He loved simple life and preferred poverty to wealth.
Among sciences transfered to generations, he was specialized especially in tafsir. His tasfir named Fevâtih-ul-llâhiyye vel-Mefâtihul-Gaybiyye and his foornote for Beydâvî tasfir are very valuable. He also added footnotes to Muhyiddîn-i Arabî's work named Füsûs-ül-Hikem and poetical work named Gülşen-i Râz. Other than these, he has two epistles about sufism named Hidâyet-ül-İhvân and Risâlet-ül-Vücûd. Copy of his tasfir named Fevâtih-ul-llâhiyye and written by his handwriting is in Ahmed Khan III Library in Topkapi Palace. In 1908 (H.1326), it was printed in two volumes in Matbaa-i Osmâniyye. Nahçıvânî completed this work in 1498 in the middle of the month of Ramadan.

This great Turkish-Islamic scholar and guardian, called as Sheik Alvân, Nîmetullah Nahçıvânî, Baba Nîmetullah, Baba Nîmet and Nîmetullah Sultan today and in the past, was among the most prominent scholars and guardians of his time. He served for many years in Akşehir and raised many students. He spoke Arabic and Persion as well as Turkish. Mausoleum of Nîmetullah Nahçıvânî who passed away in 1514 (H.920), is on Bastekke road in Akşehir. It is on the right side of the road to the lodge and on the left side of the Aksehir stream and has been repaired several times. There is a pool in front of the mausoleum. Those who love that great person, benefit from his blessed spirituality by visiting his grave, their prayers come true when they pray for his sake. On the stream side of Baba Nîmet's coffin, there are four inscription stones in various sizes and on the second inscription stone, it is written as follows:

"Hû Friend. It is blessed and bright grave of Kibâr-ı Ehlullah (great awlia) and müfessirîn-i izâm (great scholiast interpreting Qur'an), Hâce Nîmetullah, may his mystery be sacred."

Seyyid Mahmut Hayrani Türbesi

38

lüm tarihinden hareketle XIII. yüzyılın başlarında doğduğu söylenebilir. Adının başındaki "seyyid" unvanı onun muhtemelen Hz. Peygamber olduğunu sovundan gösterir. Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde bulunan ve Selçuklu ağaç işçiliğinin güzel örneklerinden olan sandukasının üzerindeki kitâbeye göre babası Selcuklu devlet adamlarından Mesud Paşa olup dedesinin adı Mahmud'dur. Onun Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin amcasının oğlu olduğu şeklindeki rivayeti doğrulayacak bir kanıt bulunamamıştır. Ancak Necmeddin Ahmed (ö. 649/1251) adlı bir kardesi olduğu bilinmektedir. Mahmûd-ı Hayrânî'nin Baba Ilyas ve Hacı Bektas ile münasebet icinde bulunduğuna bakılarak bu cevrelere olduău mensup söylenebilir. XV. yüzyılın son çeyreğinde kaleme alınan Ebülhayr Rûmî'nin Saltuknâme'sinde, onun Hayrânî nisbesini almasıyla "hayret" makamında temkin sahibi bir sûfî olması arasındaki ilgiyi açıklayan şu olay anlatılmaktadır: Bir velîler meclisinde Ahmed Fakih, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ve Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî'yi göremeyince etrafındakilere böyle bir mecliste onların niçin hazır bulunmadığını sorar. Sarı Saltuk Mevlânâ'nın âşık, Seyyid Mahmûd'un hayret sahibi (hayran) olduğunu, bu sebeple akıllılar meclisinde almadıklarını yer söyler.

Ahmed Eflâkî'nin Menâkıbü'l-Sârifîn'inden Mahmûd-i Hayrânî'nin çağdaşı Mevlânâ ile samimi bir ilişki içinde olduğu anlasılmaktadır. Eflâkî'nin anlattığına göre Mevlâna, Konya'ya gelip kendisini ziyaret eden Akşehirli Şeyh Sinâneddin Külâhdûz'a Mahmûd-ı Hayrânî'yi sorar, o da, "Onu tüyleri birbirine karışmış bir tilki gibi bir köşede oturmuş ve sizin âleminize karşı tamamıyla gözlerini kapamış bir halde buldum" karşılığını verir. Bu cevap üzerine Mevlânâ sadece gülümser. Sinâneddin Akşehir'e gittiğinde çarşıda Mahmûd-i murakabe Hayrânî'yi halinde bulur ve yanına oturur. Mahmûd-ı Hayrânî hafifçe gözlerini açarak ona, "Ey Şeyh Sinâneddin! Eğer biz başların başı ve hür insanların reislerinin sultanı zamanında bir tilki olursak canımıza minnet" diye bağırır. Bunun üzerine Sinâneddin Külâhdûz elini ayağını öperek onun gönlünü alır, Konya'ya gittiğinde Mevlânâ'yı tekrar ziyaret eder. Mevlânâ ona, "Dünyada kalbi aydın kimseler çoktur" der ve şu beyitleri okur:

dik (kendini bana benzetmeye calıs). Her mecnunluk icin bir müddetten sonra da bu hastalıktan kurtulmadın?" Eflâkî, Sinâneddin Külâhdûz'un bir yıl oralarda kalıp kendine (Âriflerin Menkıbeleri, II, 70-71). Şeyh Muhyiddin adlı bir Bektaşî yazdığı, Hızırnâme adıyla tanınan Hacı Bektâş-ı Velî, Sadreddin Konevî, Mevlânâ, Sultan Veled, Şems-i Tebrîzî, Sarı Saltuk gibi anlatılmaktadır. Vilâyetnâme'de adı Hacı Bektas'ın vefatı sırasında

667'de (1269) vefat eden Mahmûd-ı Hayrânî, bugün Akşehir'in Anıt mahallesinde kendi adını taşıyan sokakta bulunan türbesine defnedilmiştir. İbrahim Hakkı Konyalı kabrinin bulunduğu yerde zâviyesi ve diğer ek binalarının olduğunu, 1920'lerde zâviyenin taçkapısının ayakta bulunduğunu, daha sonra yıkıldığını söyler (Akşehir, s. 442). Mahmûd-ı Hayrânî'nin etrafında teşekkül eden menkıbeleri içeren Menâkıb-ı Seyyid Mahmûd-ı Hayranî adlı eserin günümüze ulaşmadığı kaydedilmektedir (Ocak, s. 45). M. Fuad Köprülü, Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî adına hayatında bir vakıf kurulduğunu, vakfiyesinin 655 (1257) tarihli olduğunu söyler (İlk Mutasavvıflar, s. 257).

Seyyid Mahmut Hayrani Mausoleum

HIt can be said that he was born at the beginning of the 13th century based on his date of death. "Seyyid" title in front of his name shows that he was probably descended from the Prophet. According to the inscription on his coffin which is in Turkish and Islamic Art Museum and beautiful example of Seljuk woodwork, his father was Mesud Pasha, a Seljuk statesman and his grandfather's name was Mahmud. There is no evidence to confirm the rumor that he was son of Rumi's uncle. However, it is known that he had a brother named Necmeddin Ahmed (d.649/1251). Considering that Mahmûd-ı Hayrânî was in contact with Baba Ilyas and Hacı Bektaş, it can be said that he belongs to these circles. In Saltuknâme of Ebülhavr Rûmî, written in the last quarter of the 15th century, following case describing relation between assuming the Hayrânî title and being a sûfî in "hayret" position, is narrated: When Ahmed Fakih didn't see Rumi and Seyvid Mahmûd-ı Hayrânî in a gathering of walis, he asks why they are not present in such a gathering. Sarı Saltuk says that Rumi is in love and Seyyid Mahmûd is admirer, so they are not in the gathering of wise people. It is understood from Menâkıbü'l-mârifîn of Ahmed Eflâkî that Mahmûd-ı Hayrânî had an close relationship with his

contemporary Rumi. According to Eflâkî's statement, Rumi asks Mahmûd-i Havrânî to Sheik Sinâneddin Külâhdûz from Akşehir who came to Konya to visit him and he replies as follows "I found him while sitting in a corner like a fox with messy fur and he completely closed his eyes to your world." Rumi only smiles upon this answer. When Sinâneddin went to Aksehir, he found Mahmûd-ı Hayrânî in the bazaar while inspecting his own spirituality and sat down next to him. Mahmûd-ı Hayrânî opens his eyes slightly and says loudly "O Sheik Sinâneddin! If we become a fox in the time of the head of the heads and the sultan of presidents of free people, we would be grateful".

Work named Menâkıb-ı Seyyid Mahmûd-ı Hayranî which includes the epics that took shape around Mahmûd-ı Hayrânî, has not reached today (Ocak, p. 45). M. Fuad Köprülü says that a foundation was established on behalf of Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî when he was alive and its establishment date is 655

Upon this, Sinâneddin Külâhdûz kisses his hands and feet and makes up with him, he visits Rumi again when he goes to Konya. Rumi says to him "There are many enlightened people in the world" and read these verses: "If that majnun is alive, tell him to come. Let me to teach him how to be a majnun unprecedentedly. If you want to be majnun, sew my embroidery on your dress (try to be like me). There is healing for being majnun every time after a period. O mainun! What happened to you and you didn't get rid of this disease?" Eflâkî tells as follows: Sinâneddin Külâhdûz told him that he went to the mountains by being influenced by these words and he could gathered himself together for a year (Åriflerin Menkıbeleri, II, 70-71). In a divan known as Hizirname and written by a Bektashi poet named Sheik Muhyiddin in 880 (1475-76), it is told that Mahmûd-ı Hayrânî was in the same group with walis such as Hacı Bektâş-ı Velî, Sadreddin Konevî, Rumi, Sultan Veled, Şems-i Tebrîzî, Sarı Saltuk. In Vilâyetnâme, his name is mentioned among those who were present during the death of Haci Bektaş.

Mahmûd-ı Hayrânî who passed away in 667 (1269), was buried in his mausoleum which is located in Akşehir's Anıt neighborhood on the street bearing his name. İbrahim Hakkı Konyalı says that there are zawiya and other additional buldings in the place where the mausoleum is located and zawiya's crown gate was still there in the 1920s, then it collapsed (Akşehir, p. 442).

Şeyh Eyüp (Yağlı Dede) Türbesi

Akşehir

ızılca Mahallesi, Mektep sokaktaki bir küçük bahçenin ortasında yer almaktadır. Kare planlı yapının üzerini dıştan, çinko levhalarla piramidal bir külah kaplı örtmektedir. Türbenin yapımında moloz taşın yanı sıra bol miktarda devsirme malzeme kullanılmıştır. Devsirme malzemeler icinde düzgün kesme taşların yanında templon levhası ve arşitravı ile bir insan heykelinin başka kısmından küçük bir parça yer almaktadır. Giriş, kuzey cephededir. Diğer üç cephenin ortalarında birer mazgal pencere vardır. Kuzey cephenin ortasında yer alan girişin üst kesimi, ahşap hatıl ile örtülmüştür. Yapının içinde tamamen tuğla ile inşa edilmiş bir baldaken kuruluş söz konusudur. Köşelerde 'L' şekilli birer ayak vardır. Birbirine sivri kemerlerle bağlanan ayaklardan, pandantiflerlekubbeyegeçilmiştir. Türbenin ahşap sandukası Akşehir Müzesinde korunmaktadır. Karaman oğulları dönemine M.1328 H.729 aittir. yılında ölen Şeyh Eyyüb'ün Türbesidir.

Sheik Eyüp Mausoleum

lt is located in the middle of a small yard in Kızılca Neighborhood, Mektep Street. Upper side of square planned structure is covered with a pyramidal cone coated with zinc plates. Plenty of used materials were reused in construction of the mausoleum in addition to rubble stones. There is a small piece from another part of a human statue with templon plate and architrave next to clean cut stones in used materials. Entrance is on the north facade. In the middle of the other three facades, there is one embrasure on each. Upper part of the entrance in the middle of the north facade is covered with bonding timbers. There is a baldachin built entirely of bricks inside the structure. There is an 'L' shaped leg on each corner. Dome was reached with pendentives from legs which are connected to each other pointed arches. Wooden by chest of the mausoleum is kept in Aksehir Museum. It belongs to Karamanids period. It is mausoleum of Sheik Eyyüb who died in 729 (hegira era) - 1328 (christian era).

Taceddin Ahmet Türbesi

46

mahallesinde,küçük ızılca bir mezarlık bahçesindeki yatmaktadır. türbesinde Aksehir'in yetitirdiği ünlü Nakşıbendi halifelerindendir. Kendisin sonra Sadi Çelebi ve torunları görevi yürütmüşlerdir. Türbesi 2007 yılında vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restore edilmiştir. Doğu cephesini ortasında dikdörtgen bir çökertme oturtulmuş giriş kapısı vardır. Kaş kemerle giriş aralığı mermer sövelerle çevrelenmiştir. Sövelerin kemer başlangıcından itibaren üst kesimi tek parga mermerdir mermer üzerinde bitkisel ve geometrik motifler süsler motifler, dört satıhlı derin oyma tekniği ile yapılmış süslemeler, türbe kitabesi ile bütünl ük arz eder. Süslemeler de Rumi, hatayi ve palmet örnekleri hakimdir. Kaş kemerin tepesindeki palmet motiflerin üstünde altıgen motifler mevcuttur.

Altıgenin içinden geçmeli geometrik motiflerin olusturduğu altı sivri kollu yıldız üzerinde 'Ali' yazısı mevcuttur.

Palmet, rumi ve çiçek motifli süsleme ,kitabeyi üç yönden kuşatır.

Akşehir'in yetiştirdiği ünlü Nakşibendi Şeyhlerinden olan Taceddin Ahmet kitabeye göre Rebiulevvel 906/Ekim 1500'de vefat etmiştir.

Diğer 3 cephesinde didörtgen şeklinde birer penceresi vardır. Pencerenin üzerinde sivri kemerler ve kemer tablaları tuğladan inşa edilmiştir.

Taceddin Ahmet Mausoleum

He lies in his mausoleum in a small cemetery yard in Kızılca neighborhood. He is one of the famous Naqshbandi caliphs raised in Akşehir. After him, Sadi Çelebi and his grandchildren carried on the task.

His mausoleum was restored in 2007 by General Directorate of Foundations. In the middle of the east side, there is a rectangular entrance door. Entrance with ogive is surrounded by marble jambs. Upper section of the jambs from the beginning of the arch is single parga marble, floral and geometric patterns on marble, ornaments, patterns, ornaments made by four-sided deep carving technique form an integrity with inscription. Ornaments are also dominated by Rumi, hatayi and palmet examples. There are hexagonal patterns above palmet pattterns on the top of the ogive.

There is 'Ali' text on the six pointed star formed by geometric patterns passing through the hexagon.

Ornament with palmet, rumi and floral patterns surround the inscription in three directions. Taceddin Ahmet, one of the famous Naqshbandi sheikhs raised in Akşehir, passed away in Rabi' al-awwal 906/October 1500 according to inscription.

There is a hexagonal window on other each 3 facades. Pointed arches and arch platforms above the window are built of bricks.

Hacı İbrahim Veli Türbesi

Alanyurt Mahallesi'nde bulunan Hacı İbrahim Veli Sultan Türbesi; moloz taş ile örtülü bir duvarın çevrelediği avlu içindedir. Dış duvarlar düzgün mermer bloklarla kaplıdır. Kare planlı yapının üzerinin üst kesimi, koniyi andıran bir kubbeyle örtülmüş durumdadır. İçerisinde ahşap malzemeyle yapılmış iki adet sanduka yer alır. Giriş kavsarasının üst kısmında yer alan kitabeye göre yapı, 1 Zilhicce 771 M. 26 Haziran 1370 tarihinde tamamlanmıştır.

lksehir

Hacı İbrahim Veli Mausoleum

Tomb of Haci İbrahim Veli Sultan, is in Alanyurt District in a courtyard bonded with broken stone. Outside walls are covered with marble blocks. The top of the square shaped formation is sheltered by a conical dome. The outside walls represent the general characteristics of the stone craftsmanship. Inside the construction, there are two wooden sarcophaguses. According to the epigraph of the tomb, the construction was completed on 23 June 1370.

Mosques Mescidler

Masjids Medreseler

Madrasas

Hasan Paşa İmaret Camii Hasan Paşa İmaret Mosque Hıdırlık Mescidi Hıdırlık Mosque

İplikçi Camii İplikçi Mosque

Ulu Camii Grand Mosque

Taş Eserler Müzesi Museum Stone Of Works

Ferruh Şah Mescidi Ferruh Şah Mosque

Güdük Minare Mescidi Short Minaret Mosque Kalaycı Mescidi Kalaycı Mosque

Küçükayasofya Mescidi Küçükayasofya Mosque

> Kileci Mescidi Kileci Mosque

Kızılca Mescidi *Kızılca Mosque*

Tarihi Kilise Historical Church

Hasan Paşa İmaret Camii

u an hizmete açık olan yapı, taşıyıcı sistem olarak; yığma kagir olup yapıldığı dönem Osmanlı'dır. Miladi 1510 olan Rumeli Beylerbeyi Abdulhayoğlu Hasan paşa tarafından yaptırılmış, Akşehir'de bulunan tek Osmanlı eseridir. Eser, dıştan son cemaat mahalli ile beraber 21 m x 26.75 m ebadında kuzey-güney yönünde dikdörtgen bir alan üzerine inşa edilmiştir (Demiralp, 1996).

Aksehir

Kesme taş ile inşa edilmiştir. Minare girişi sivri kemerli bir açıklık bu açıklığın içine iki vanda blok tastan söveler vardır. Sütun başlıkları baklava kesimi aibidir. Sivri kemerlerle birbirine bağlanan sütunlardan harim duvarına pandadif geçişli birer kubbe; ortadaki ise, manastır tonuzu ile kapatılmıştı. Şadırvanı yakşaşık 3.00 m çapında 12 gen ve kenar kalınlığı 0.3 m olan dilimli sekle benzemektedir. Sadırvan, kesme taş mermerlerle inşa edilmiştir. Kullanım amacı "dini yapılar ve kültürel yapılar" olarak sınıflandırılabilen yapıda örtü sistemi olarak kubbe göze çarpmakta ve geçiş elemanı olarak pandadif ve tonoz ve Türk üçgeni geçişler görülmektedir. Ön cephede 2 alt kesme taşlarla oluşmakta ve kemerli, arka cephede 2 alt, yan cephede 3 alt pencere ve kapı mevcuttur. Süsleme sanati kubbelerde olup kesme mevcut taş kullanılmıştır. Iç Anadolu'da ki yapılan çalışmalara bakıldığında; geçiş elemanlarında, kullanılan malzeme, mimari ve cephe olarak Manisa tipolojisi özellikler camilerivle benzer aöstermektedir

Hasan Paşa İmaret Mosque

The building which is open to service now, is a masonry as a carrier system and was built in Ottoman period. It was the only Ottoman work in Akşehir, built by Rumelia Governor Hasan Pasha son of Abdulhay in 1510 AD. The work was built on a rectangular area in the north-south direction in the size of 21 m x 26.75 m with portico outside (Demiralp, 1996). It was built of cut stones. There is a space with pointed arch at the entrance of the minaret and there are block stone jambs on both sides in this space. Column headings are in the shape of diamonds. Columns connected to each other with pointed arches are covered with a dome with pendentive transition to the walls of courtvard and the one in the middle is covered with monastery squinch. Ablution fountain is dodecagon and approximately 3.00 m in diameter and its edge

Thickness is 0.3 m and looks like a sliced shape. Ablution fountain was built of cut marble. In the structure whose intended use can be classified as "religious and cultural structures". dome stands out as a cover system and pendentive and squinch and transitions of the Turkish triangle are seen as the transition elements. It consists of 2 lower windows with arches formed with cut stones on the front side, 2 lower windows on the back side and 3 lower windows and door on the lateral side. Ornamentation art is seen on domes and cut stones were used. When works in Central Anatolia are examined, the materials used in the transition elements show similar characteristics with the Manisa mosques in terms of architecture and facade typology.

56

İplikçi Camii

u anda hizmete açık olan bu yapının inşa tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber yapıldığı dönem Selçuklulardır. Miladi olarak 1547'de çevresindeki dükkanlardan çıkan bir yangında büyük ölçüde zarar görmüştür. Kuzey kapısındaki kitabeden anlaşıldığı üzere 1894 yılında Şeyh Bedrettin zade Abdullah'ın oğlu Abdurrahman tarafından tadilat yapılmıştır. Ayrıca 1955 yılında çok iyi bir tamirat daha görmüş ve camiye ekler yaptırılarak sağlamlaştırılmıştır. Dikdörtgen planlı olup üç kubbesi bulunmakta, kubbe dışında kalan alan toprak ile

örtülüdür. Yapının taşıyıcı sistemi kesme taş ve tuğla ile yığma kagir olarak inşa edilmiştir. Ayrıca ahşap tavan dikmeler tarafından taşınmaktadır Dört ayrı cephesinde iki giriş kapısı vardır. Şekil 4.4'de görülen pencereler içerden yaklaşık 1.75 m dışarıdan yaklaşık 1.00 m genişliğinde olup dikdörtgen şeklindedir ve üst pencerelerde ovaldır.

ahşap dikmeler Ayrıca tavan tarafından taşınmaktadır Dört ayrı cephesinde iki giriş kapısı vardır. Şekil 4.4'de görülen pencereler içerden yaklaşık 1.75 m dışarıdan vaklaşık 1.00 m genişliğinde olup dikdörtgen şeklindedir ve üst pencerelerde ovaldir. Ahşap sütunlu camilerin planlama anlayışı ve örtü sistemi çok sayıda ayaklarla taşınan taş yapı sistemi ile benzer özellik gösterir. Ahşap sütunlu camilerde, diğercamiler gibi kesme tas ve devşirme taş kullanılmıştır.

İplikçi Mosque

Construction date of this building which is currently open to service, is not known exactly, but it was built in Seljuk period. In the fire which started in stores in around 1547 A.D., it was greatly damaged. As it is understood from the inscription on the north gate, it was renovated in 1894 by Abdurrahman, son of Sheikh Bedrettin Zade Abdullah. In addition, It was repaired very well in 1955 and the mosque was reinforced by making additions.

It has a rectangular plan with three domes and the area outside the dome is covered with soil. Carrier system of the structure was built as masonry with cut stones and bricks. Wooden ceiling is also carried by poles. There are two entrance doors on four different sides. Windows seen in Figure 4.4 are approximately 1.75 m wide from the inside and about 1.00 m wide from the outside and they are rectangular and upper windows are oval.

Planning approach and covering system of the wooden columned mosques are similar to the stone structure system carried with many legs. In the wooden columned mosques, cut stones and used stones were used like other mosques.

Ulu Camii

hi Celal Mahallesinde, Ulu Camii Caddesi ile Kalaycı sokağın kesiştiği köşede yer alır. Selçuklu hükümdarı Alaaddin Keyhüsrev tarafından 1213 yılında minaresi yapılmıştır. Yapı günümüze kadar birçok onarım geçirmiştir (Anonim, 2011a). Camii, güneyden kuzeye doğru genişleyen harim ile kuzey duvarı boyunca uzanan son cemaat yeri ve bunun önündeki, yamuk planlı avludan ibarettir (Erkoç, 2008). Yapının planına bakıldığında, ibadet yeri dikdörtgen şeklindedir.Yapının inşaatında tuğla ve moloz taşın yanı sıra, az miktarda da devşirme malzeme kullanılmıştır.Yaklaşık 20 adet kagir destek ve aralarına atılan kemerler üstünde yan yana sıralanan ahşap kirişlere taşıtılan örtüsü, eskiden düz toprak damlı iken sonradan, kiremit kaplı beşik çatı haline getirilmiştir. Yapıya bakıldığında onarımlar nedeniyle eski mimari

taşımamaktadır. Taşıyıcı özellikleri sistem olarak; yığma kagir olup yapıldığı dönem Osmanlı'dır. Kullanılma amacı "dini yapılar ve kültürel yapılar" olarak gruplandırılabilen bu yapı tipolojik açıdan incelendiğinde, Manisa camiler ile benzer özellik taşır . Örtü sistemi olarak kubbe ve düz tavan göze çarpmakta ve geçiş elemanı olarak pandadif ve tonoz ve Türk üçgeni geçişler görülmektedir. Ön cephede 6 alt kesme taşlarla oluşmuş ve kemerli bir giriş kapısı, arka cephede 4 alt, yan cephede 3 alt pencere ve kapı mevcuttur. Süsleme sanatı kubbelerde mevcut olup moloz taş, devşirme taş ve tuğla kullanılmıştır. Ahşap malzeme kullanımı fazladır.

Grand Mosque

It is located in Ahi Celal Neighborhood, at the intersection of Ulu Camii Street and Kalaycı Street Its minaret was built in 1213 by Seljuk ruler Alaaddin Keyhüsrev. The structure has repaired many times until today (Anonymous, 2011a). The mosque consists of a courtyard extending from the south to the north and portico along the north wall and a trapezoidal yard in front of it (Erkoç, 2008). When structure's plan is seen, its praying section is rectangular. In addition to bricks and rubble, a small amount of reused material was used in the construction of the building. Its coverage

carried by wooden beams lined up side by side on approximately 20 pieces of masonry support and arches placed between them, was turned into a tiled gable roof while it was flat soil roof earlier. The structure does not have old architectural features due to repairs. It is a masonry as a carrier system and was built in Ottoman period. The structure whose intended use can be classified as "religious

and cultural structures", has similar characteristics with the mosques in Manisa when examined typologically. Dome and flat ceiling stand out as a cover system and pendentive and squinch and transitions of the Turkish triangle are seen as the transition elements. It consists of 6 lower windows with arches formed with cut stones and entrance door on the front side, 4 lower windows on the back side and 3 lower windows and door on the lateral side. Ornamentation art is seen on domes and rubble stones, used stones and bricks were used. Wooden materials were used a lot.

Taş Eserler Müzesi

Museum of Stone Works

kşehir Konya'nın 135 km kuzey- batısında, Konya-İstanbul karayolu ile Anadolu-Bağdat demiryolu üzerinde yer alan büyük bir ilçesidir. Önemli bir tarihi geçmişe sahip olan Akşehir'in Bizans Döneminde (M.S. 395-1146) de "Akşehir" adının "Aqşehir" olduğu Türklerin eline geçtikten sonra "Akşehir" adını aldığı bilinmektedir. Emeviler, Selçuklular ve Osmanlılar hüküm sürmüştür. Cumhuriyet dönemimde de önemli bir yer olan Akşehir özelliklede askeri zaferlerin kazanılmasında stratejik konum olarak önemli bir yer oynamıştır.

Selçuklular Döneminde Portalin üzerindeki kitabeye göre Hicri: 648, Miladi: 1250 yılında II. Keykavus'un hükümdarlığı zamanın da Vezir Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından Akşehir'i önemli bir ilim ve kültür merkezi yapmak için Taş Medrese yaptırılmıştır (Frıedrıch, 1896) Akşehir Sahaib-i Ata Fahrettin Ali (Taş) Medrese Altınkalem Mahallesi Eski Afyon Caddesi üzerinde yer almaktadır. Bir külliye olarak inşa edilmiş manzumeden Hankah, imaret, çeşme ve hamam yıkılmıştır (Aslanapa, 1973). Medrese, türbe, iki şerefeli minare, darülkurra ve mescit günümüze ulaşmıştır (Köroğlu, 1999). Bazı Selçuklu medreselerinde görülen bitişik mescit uygulaması İnce minarede "Halkalı Medrese" olarak da bilinen taş medresede görülmektedir (Demiralp, 1996), (Ara, 1978)

Akşehir

Taş Medresenin Planı

Medrese genel olarak doğu-batı doğrultusunda uzanan, dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahiptir. Ancak giriş cephesinin kuzey ve güney ucuna eklenen yapılarla bu plan şeması ters "T" şeklini almıştır. Giriş cephesinin güney ucundaki, kareye yakın dikdörtgen plana sahip mekanın yalnızca bir kısmı ayaktadır. Bu duvarlardan özellikle kuzeydekinin ilk inşaattan olup olmadığı kesin değildir. Bu anlamda da türbe ve mescidin ilk yapıya ait olduğu sanılmaktadır. Bu mekana giriş batı duvarındaki düz atkı taşlı açıklıktan sağlanmıştır. Devşirme malzemeden sövelere çevrili açıklığın üstünde bezemeli bir Bizans mimari parçası yer almaktadır. Bu mekan için Aptullah Kuran (1969) ve Haşim Karpuz (1994) Darülkurra olduğunu söylemektedir. Ancak üst örtüsü günümüzde mevcut olmadığından nasıl bir örtüye sahip olduğu konusunda kesin bir bilgi yoktur. 1965- 66 yıllarında Vakıflar Genel Müdürlüğünce kabul edilen onarım programı ile mescit, türbe ile bu bölümdeki revakların içine alan bir planlama yapılmıştır. Bu onarım bir dereceye kadar yapıyı tarihi biçime yaklaştırdıysa diğer onarımla birlikte yapıda değişmeler görülmüştür

Medresede yapılan değişimler arasında sol eyvan kaldırılmış ve onun yerine bir oda daha yapılmıştır. Ayrıca girişin sağındaki ve solundaki türbe evyanı ile türbe duvarlarında orijinal durumuna göre farklılıklar görülmüştür (Restitüsyon raporu, 2009 Yapının planını iki gurupta incelemek mümkündür. Çünkü yapının çeşitli dönemlerde onarılması farklı planların oluşmasına neden olmuştur. Bu anlamda da Taş medrese, tek katlı üç veya dört eyvanlı açık avlulu medrese olarak kabul görmüştür Dört eyvanlı plan şemasının Selçuklu Medreselerinde fazlaca görülmektedir. Kayseri'deki Çifte Medrese ile Sahibiye Medresesi, Sivas'taki Burûciye Medresesi, Gök Medrese dört eyvanlı yapılardır. Akşehir de bulunan Taş Medresenin de aslında dört eyvanlı bir yapı olması kuvvetle muhtemeldir

Konya Akşehir Sahaib-i Ata Fahrettin Ali (Taş) Medresesinin müzeye dönüştürülme süreci :

Konya Akşehir Taş Medresesi, 2009 yılı öncesi Arkeoloji Müzesi olarak hizmet vermiştir. Ancak yapı harap bir durumda olmasından dolayı restorasyon çalışmalarına başlanılmasına karar verilmiş, sonrasında 09.09.2009 gün ve 3296 sayılı kurul kararları ile restorasyon ve restitüsyon projeleri ile taç kapı sistem detayı paftası ve raporu onaylanmıştır. Yapılan restorasyon projesine göre, aşağıdaki plan şeması kabul edilmiştir.

Bu bağlamda; restorasyonu sırasında temeli açılarak sol eyvannın karşısında benzer bir eyvan olduğu görülmüş ve restorasyon projesinde de yer aldığı gibi mevcutta oda olan mekan, sağ eyvan olarak inşa edilmiştir. Ayrıca türbe eyvanı ve giriş kısmında, fotoğraflar, farklı planlar ve benzer medrese planlamalarına bağlı olarak aslına uygun şekilde yeniden yapılmıştır. Restorasyon tadilat raporuna göre (2009) uygulama sırasında ise;

Yapının ana eyvanın da yapılan sıva raspası sonrası her hangi bir pencere izine rastlanılmamakla birlikte bu bölümdeki eski restorasyon projesinde gösterilen pencere kaldırılmıştır.

Yapıya girişi sağlayan taç kapı kenarındaki mihrabiye üzerindeki mimari plastiklerin buraya ait olmadığı tespit edilerek özgün haline göre proje yenilenmiştir.

Yapını bahçesinde zemin doğu ve güneyindeki zemin kotuna bağlı olarak bu bölümlere engelli rampası yapılmıştır. Yapının güneyindeki bahçede yapılan sundurma medresenin ana duvarına doğru kaydırılarak orta bölümde geniş bir alan bırakılmıştır.

68

Akşehir is a large district located on the Anatolian-Baghdad railway and Konya-İstanbul highway, 135 km north-west of Konya. It is known that Akşehir which has an important historical background, was called as "Aqşehir" in Byzantine Period (395-1146 A.D.) and named "Akşehir" sonra after it was possessed by Turks. Emevis, Seljuks and Ottomans reigned. Akşehir which was also an important place in the republic period, played an important role as a strategic location especially in winning military victories.

According to inscription on the portal during Seljuk period, Stone Madrasa was built in Hijri: 648, Gregorian: 1250 by Vezir Sahip Ata Fahreddin Ali to make Akşehir an important scientific and cultural center during the reign of Keykavus II (Friedrich, 1896)

Plan of Stone Madrasa

The madrasa generally has a rectangular plan scheme extending in the east-west direction. However, with structures added to the north and south ends of the entrance side, this plan scheme turned into inverted "T" shape.

Only a part of the place with rectangular plan which is almost square at the south end of the entrance side, is standing. It is not certain whether these walls, especially one on the north are from the first construction. In this sense, it is thought that mausoleum and masjid belong to the first structure. Entrance to this place was provided through the space with flat lintels on the west wall. There is a decorative Byzantine architectural piece above the space surrounded by jambs made from used materials. Aptullah Kuran (1969) and Haşim Karpuz (1994) say that this place is reading section. However, since the top cover is not available today, there is no definite information about what type of cover it had.

Aksehir

With the restoration program accepted by General Directorate of Foundations between 1965-66, a planning was made including masjid, mausoleum and porticoes in this section. Although this repair has brought the structure closer to the historical form to a certain extent, changes have been observed with the other repair.

Between changes made in the madrasa, left iwan was removed and another room was built instead. In addition, there were differences in mausoleum iwans on the left and right sides of the entrance and mausoleum walls compared to the original situation (Restitution report, 2009). It is possible to examine plan of the structure in two groups. Because the restoration of the structure in various periods has led to the formation of different plans. In this sense, stone madrasa was accepted as single-storey madrasa with three or four iwans and open yard. Four-iwan plan scheme is seen in Seljuk Madrasas often. Twin Madrasa and Sahibiye Madrasa in Kayseri, Burûciye Madrash and Gök Madrasa in Sivas have four iwans. It is very likely that Stone Madrasa in Aksehir is actually a structure with four iwans.

The process of converting Konya Akşehir Sahaib-i Ata Fahrettin Ali (Stone) Madrasa into a museum:

Konya Akşehir Stone Madrasa served as Archeology Museum before 2009. However, since the building was ruined, it was decided to start the restoration work and then, restoration and restitution projects and crown gate system detail sheet and report were approved with board.

decisions dated 09.09.2009 and number 3296. According to restoration project carried out, following plan scheme was adopted.

In this context; during the restoration, it was seen that there was a similar iwan in front of left iwan after its foundation was opened and as in restoration project, place which was room, was built as a right iwan. In addition, mausoleum iwan and photographs at the entrance were reconstructed according to the original state depending on different plans and similar madrasa plans. During the implementation according to the restoration repair report (2009);

No traces of windows were found after the plaster scraping on main iwan of the structure and window shown in the old restoration project was removed.

It was found that architectural plastics on the mihrab by the crown gate providing access to the building did not belong there and project was renewed according to its original.

In the yard of the building, depending on the ground elevation in the east and south of the building, a disabled ramp was built in these sections. A large area was left in the central section by sliding the porch in the south yard towards the main wall of the madrasa.

Ferruhşah Mescidi

aşıyıcı sistem olarak; yığma kagir olup yapıldığı dönem Selçukludur. 1224 yılında 1. Aladdin Keykubat zamanında Konyalı Kuluzade Ferruh Şah tarafından yaptırılmıştır (Anonim, 2011b).

Yapı, tek kubbeli olup kare planlıdır (Şekil 4.12). Yapı malzemesi olarak, Akşehir tarihi yapılarında kullanılan malzemeler kullanılmıştır. Duvarlarda devşirme taşlar, kesme taş, tuğla kullanılmıştır. Üç tarafında pencereler mevcuttur. Üst pencerelerde sivri kemerle örülmüştür. Geçiş elemanı olarak tromplarla geçilmiş ve ahşap ile desteklenmiştir.

Ön cephede 2 alt kesme taşlarla oluşmuş ve kemerli, arka cephede 2 alt, yan cephede 3 alt pencere ve kapı mevcuttur. Süsleme sanatı kubbelerde mevcut olup moloz taş kullanılmıştır. Mescidin içi sıvalı ve badanalıdır.

Kullanım amacı "dini yapılar kültürel yapılar" olarak ve grupladığımız bu yapı tipolojik açıdan incelendiğinde Manisa benzemektedir. camilerine Ortü sistemi olarak kubbe göze çarpmakta ve geçiş elemanı olarak tromp geçişler görülmektedir.

Ferruhşah Masjid

It is a masonry as a carrier system and was built in Seljuk period. It was built in 1224 by Konyalı Kuluzade Ferruhşah during the period of Alaaddin Keykubat I (Anonymous, 2011b).

Structure has plan а square covered and single dome (Figure 4.12). Materials used in the Aksehir historical buildings were used as building materials. Used stones, cut stones, bricks were used on the walls. There are windows on three sides. It is built with pointed arch on the upper windows. Squinches were used as a transition element and supported with wood. It consists of 2 lower windows with

arches formed with cut stones on the front side and 2 lower windows on the back side and 3 lower windows and door on the lateral side. Ornamentation art is seen on domes and rubble stones were used. Inside of the masjid is plastered and whitewashed.

The structure whose intended use can be classified as "religious and cultural structures", has similar characteristics with the mosques in Manisa when examined typologically. Dome stands out as a cover system and squinch and transitions are seen as transition element.

Güdük Minare Mescidi

Selçuk Mahallesi, Mescit sokak'ta bulunan Güdük Minareli Mescid hala kullanılmaktadır. Taşıyıcı sistem olarak; yığma kagir olup yapıldığı dönem Selçuklulardır.Alaeddin Keykubad (1219–1237) döneminde, Mescid Muhtezib oğlu Abdullah zade Eminüddin Hasan tarafından Miladi–1226 (Hicri–624) yılında inşa edilmiştir (Akşehir MEB, 2011).

Mescid önceki giriş cephesinin kuzey yönü olduğu ve burada üç kemer gözlü bir son cemaat yerinin bulunduğu duvarda gömülü şekilde kemer ayaklarından anlaşılmaktadır.

Şimdiki girişi doğu yönü yönünde olan mescid kare şeklinde oturuma sahip ve kubbeli bir yapıdadır.

Yapıda devşirme malzemeler, tuğla ve moloz taş kullanılmıştır. Taşıyıcı duvarlarının tabanı taş, yukarı kısımları tuğlayla ve moloz taşlarla örülmüştür. Yapı her cephesinde malzemesel olarak farklılık göze çarpmaktadır. Yapının üst kısmı tuğla ile örülmüştür.

Üçgen şekiller oluşturulmuş ve minaresi tuğla örgü sistemi ile örülmüştür Kullanılma amaçı "dini ve kültürel yapılar" olarak gruplandırılabilen bu yapı, tipolojik açıdan incelendiği Manisa camilerine benzer özellik gösterir. Örtü sistemleri olarak kubbe ve geçiş elemanı olarak tonozlar kullanılmıştır.

Short Minaret Masjid

Short Minaret Masjid which is located in Selçuk Neighborhood, Mescit Street is still used.

It is a masonry as a carrier system and was built in Seljuk period. It was built during the reign of Alaeddin Keykubad (1219–1237) in Gregorian: 1226 (Hijri: 624) by Abdullah zade Eminüddin Hasan son of Muhtezib (Akşehir MEB, 2011). It is understood from abutments embedded in the wall that previous entrance of the masjid was on the north side and there was a portico with three arches.

Masjid whose current entrance is on the eastern direction, is a domed structure with square shape.

Used materials, bricks and rubble stones were used. Base of the carrier walls were built of stones and upper parts are built of bricks and rubble stones. Material differs in every side of the structure. Upper part of the structure was built of bricks. Triangular shapes were formed and minaret was built with brick system. This structure whose intended use can be classified as "religious and cultural structures", has similar characteristics with the mosques in Manisa when examined typologically. Dome was used as cover system and squinches were used as transition element.

Hıdırlık Mescidi

kşehir'in güneybatısında, Sultan Dağları'nın eteğindeki Hıdırlık Parkındadır. Kare planlı yapının üzeri bir kubbe ile örtülüdür. Yapının inşasında; duvarlarda moloz taş, kubbe geçişlerinde ve kubbede tuğla kullanılmıştır. Yapının içi sıvalıdır. Doğu duvarında bir, kuzey duvarında iki tane dikdörtgen kesitli küçük bir niş vardır. Güney duvarının ortasındaki, dikdörtgen kesitli mihrabın kavsarası, mukarnas görünümündeki basit dolgularla şekillendirilmiştir. Mihrap nişinin iki yanında, geçmeli geometrik örneklerle süslü, Bizans dönemine ait birer mermer levha bulunmaktadır. Eserin inşa kitabesi yoktur. Fakat bazı kaynaklarda, Akşehir'deki XIII. yy. veya en geç XIV. yy bazı yapılara benzerliği ile bu tarihlerde yapıldığı sanılmaktadır.

Hıdırlık Masjid

It is located in Hıdırlık Park on the foothill of Sultan Mountains, southwest of Akşehir. The structure with square plan is covered with a single dome. In construction of the building; rubble stones were used for the walls, bricks were used for the dome transitions and the dome. Inside of the structure is plastered. There is one small niche with rectangular section on the east wall and two on the north wall. Pediment of mihrap with rectangular section in the middle of the south wall was shaped by simple fillings looking like muqarnas.

Aksehir

On both sides of the mihrab niche, there is a marble plaque adorned with interlaced geometric samples belonging to Byzantine period. It doesn't have a construction inscription. But in some sources, it is thought that it is similar to some buildings built in 13th century or at the latest 14th century in Akşehir so, it is built in these dates.

Kalaycı Mescidi

uşçu Mahallesi Kalaycı Sokaktadır. Mescid, üzeri tek kubbe ile kapatılmış kare planlı bir yapıdır. Kubbenin üzeri dıştan sıva ile kaplıdır. Yapının bazı noktalarında, devşirmemalzeme kullanılmış olup, süsleme öğesine fazla yer verilmemiştir.

Kalaycı Masjid

It is in Kuşçu Neighborhood, Kalaycı Street.

The masjid is a structure with square plan covered with a single dome. Dome is covered with plaster from the outside. Used material was reused in some points of the structure and ornaments was not used much.

Küçük Ayasofya Mescidi

onya'nın Akşehir İlçesi, Selçuk Mahallesi, Süleyman Ağa Sokaktadır. Kitabesine göre, Sultan I. Alâeddin Keykubad zamanında 633 H. 1235 M. yılında Ömerzade Şemseddin Hasan adına yaptırılmıştır. Şemsettin Ahmet Vakfı adına kayıtlı eserin banisi bilinmemektedir.

Kuzeydoğu köşesinde 1215 tarihli bir de çeşme bulunmaktadır.

ağırlıklı Taş olarak yer ver tuăla karışımı duvar örgü tekniğine sahiptir. Tek kubbedir. Sağır kubbedeki tuğla örgü, bordür kasnağındaki çini ile beden duvarları arasındaki tuğla ve 16 gene geçişteki tuğla örgü ustalığı dikkat çekmektedir. Kıble duvarına niş şeklinde oyulmuş bir mihrabı vardır. Camii bitişiğindeki kemerli çeşme tuğla olup, beden duvarlarında taş malzeme kullanılmıştır.

Aksehir

Mescidle ilgili bir başka kaynakta yer alan bilgi ise şöyle: "Mescit kare planlıdır. kesme taştan, İbadet mekânının üzerini örten kubbeye geçiş Türk üçgenleri ile sağlanmıştır. Kubbe kasnağında firuze ve mor çinilerden oluşan kufi bir yazı çepeçevre dolaşmaktadır. Sırlı tuğlalarla zikzak bicimli örülmüş kubbenin ortasında firuze ve mor çinilerden meydana gelmiş bulunmaktadır." bir bezeme Türkiye'de Dünya'da ve "Ayasofya" camilerinden avrı olarak İstanbul ve Trabzon'da da birer "Küçük Ayasofya" camileri vardır. Akşehir'de bulunan Küçük Ayasofya Mescidi, Selçuklular yapıldığına döneminde aöre, adını da İstanbul'daki Ayasofya mabedinden aldığı ve mescid mahalle içerisinde küçük bir mabet olduğu için "Küçük Ayasofya Mescidi" denildiği tahmin ediliyor

Small Hagia Sophia Masjid

It is in Konya's Akşehir District, Selçuk Neighborhood, Süleyman Ağa Street. According to its inscription, it was builtin H: 633, G: 1235 in the name of Ömerzade Şemseddin Hasan during the period of Alâeddin Keykubad I. Builder of the work registered to the Şemsettin Ahmet Foundation is not known.

There is a fountain dated 1215 on the northeast corner.

In its wall technique, stones were mostly used and bricks were added from place to place. It has a single dome. Craftsmanship seen on the brickwork of the blind dome, tile border on the binding, bricks between mean walls and brickwork in the transition to 16-gon is remarkable. There is a mihrab in the shape of a niche on Qibla wall. The fountain adjacent to the mosque has a brick arch and stone materials are used on the main walls.

Information in another resource related to masjid is as follows: "Masjid was built of cut stones and has square plan. Transition to the dome covering prayer place was provided by Turkish triangles. Dome binding is surrounded by a cufic consisting of turquoise and purple tiles. In the middle of the dome built of glazed bricks in the shape of zigzag, there is a decoration of turquoise and purple tiles. "

Apart from "Hagia Sophi" mosques in the world and Turkey, there are "Small Hagia Sophia" mosques in İstanbul and Trabzon. Small Hagia Sophia Masjid in Akşehir was built during Seljuk period, so it is estimated that it was called "Small Hagia Sophia" Masjid because it takes its name from Hagia Sophia in İstanbul and because it is a small prayer place in the neighborhood.

Kileci Mescidi

Kileci mahallesi, Bayram sokaktadır. Eser, ilk yapıldığında, kuzey cephesinin önünde yer alan üç bölmeli son cemaat yeri ve üzeri kubbe ile örtülü kare şekilli bir harimden oluşan plan şemasına sahipken, tarihini bilmediğimiz bir depremde büyük hasar görmüştür. Yapı, daha sonraki onarımlarla bugün kü halini almıştır. Yapıda, süsleme bakımından eskiye dair pek bir şey kalmamış olsa da, ahşap kapı kanatları ince işçiliği ile dikkat çeker. Mescidin kitabesi yoktur. Araştırmacıların genel kanısına göre yapı, XIII. yüzyıla veya en geç XIV. Yüzyıl başlarına tarihlendirilir.

Kileci Masjid

It is in Kileci Neighborhood, Bayram Street. While it had a plan scheme consisting of a portico divided into three parts and located in front of the north wall and square-shaped inner courtyard covered with a dome when it was first built, it was damaged in an earthquake whose date is unknown. The structure has taken its present shape with restorations made after that. Although there is not much left from old times in the structure in terms of ornamentation, it attracts attention with its wooden door wings and fine craftsmanship. Masjid doesn't have an inscription. According to the general opinion of the researchers, structure is dated back to 13th century or beginning of 4th century at the latest.

Kızılca Mescidi

ızılca Mahallesi, İbre Sokaktadır. Kareye yakın dikdörtgen planlı ve tek kubbeli mescidin üzeri, sonradan piramidal bir çatı ile örtülmüştür. Güneybatı köşedeki minare ile doğu cepheye bitişik son cemaat yerinin, yapıya sonradan eklendiği anlaşılmaktadır. Yapı, süsleme bakımından, sade özellikler gösterir. Dikkat çeken süslemeler, kapı kanadında toplanmıştır. Mescidin inşa kitabesi bulunmadığı için eserin ne zaman yapıldığı kesin olarak bilinmemektedir. İ. H. Konyalı, 1476-1477 tarihli olduğunu bazı kaynaklara dayanarak söylemektedir.

Kızılca Masjid

Aksehir

It is in Kızılca Neighborhood, İbre Street.

Upper section of the single domed masjid which has a plan similar to rectangular, was later covered with a pyramidal roof. It is understood that minaret on the southwest corner and portico adjacent to the east side were added to the structure later. The structure is a simple in terms of ornamentation. Ornamentation attracting attention are on the door wing. Since the masjid doesn't have a construction inscription, it is not known exactly when it was built. I. H. Konyalı says on the basis of some sources that its date is 1476-1477.

Tarihi Kilise

kşehir Ilçesi'ne bağlı Çimenli Mahallesi Değirmen Sokak'ta (Kevser Caddesi) yer alan Aziz Meryem Ana Ermeni Kilisesi, 1870 yılı yapımı olan ve aynı bahçeyi paylaşan papaz evi (günümüzde Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu), Gavur (Ermeni) Hamamı cemaatinden mahrum olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Kitabe bulunmadığından yapım tarihi ve hangi azize adadığı kesinlik kazanamamıştır.

Kilisenin arka kısmında iki şapel vardır : vaftiz odası ve papaz odası. Konya Akşehir ilçesinde bulunan Ermeni Kilisesi XIX. yüzyılda yapılmıştır. Kilise ile ilgili bir kitabe bulunmadığından yapım tarihi ve hangi azize adadığı kesinlik kazanamamıştır.

Kilise dikdörtgen planlı, yığma taş ve moloz taştan yapılmış üzeri çatı ile örtülmüştür. Doğu cephede yarım kubbeli, kemerli apsisi vardır. Bu apsise dik olarak üç sahınlı, altı mermer sütunun taşıdığı kubbe örtülü orta sahını mevcuttur. Duvarlarında iki sıra halinde pencere dizileri bulunmaktadır. Yuvarlak kemerli pencerelerin dışında yuvarlak kemerli büyük nişler bulunmakta olup, pencereler bunların içerisine yerleştirilmiştir. Giriş kapısının ve üzerindeki yuvarlak kemerli pencerenin iki yanına da ikişer küçük pencere yerleştirilmiştir. Apsid kısmı dışa çıkıntılı olup, üzeri tonozla örtülüdür.

Tarihi kilisenin yapısı; moloz kesme taş ve tuğla malzeme ile inşa edilmiştir. Batı yönündeki duvarın orta bölümünden, sade ahşap malzemeli, iki kanatlı, dikdörtgen formlu kapıdan, yapının içine girilmektedir. Doğu cephede yarım kubbeli, kemerli apsisi vardır. Bu apsise dik olarak üç sahınlı, altı mermer sütunun taşıdığı kubbe örtülü orta sahını mevcuttur.

Taşınmazın ve müştemilatlarının üzeri, kiremit örtülü, kırma çatılıdır. Şu anki durum itibariyle, iç – dış duvarlarda sıvaların döküldüğü, taş malzemeler arasındaki derzlerin bozulduğu, bazı tuğlaların eridiği, duvar içlerindeki sıva dökülmelerinin çeşitli dönemlerde üst üste yapılması nedeniyle, en alt bölümdeki orijinal renkli fresklerin kapatıldığı görülüyor.

Akşehir

Giriş cephesi yönünde, giriş sahınında, asma kata çıkmayı sağlayan çift yönde, ahşap müştemilatları yer almaktadır. Pencereleri, her iki katta da basık ve kemerli, farklı ebatlarda taş ve imitasyon taş görünümlü kabartma sıvalı, pencere sövelidir.

Tarihi kilise,yıllar içinde uzun süre gübre deposu olarak kullanıldı, belediyenin jeneratörüne ev sahipliği yaptı. Yakın geçmişte içerisinde tiyatro bile oynatıldı. Kilisenin bahçesinde bulunan Gazi M. Kemal Ilkokulu ile iç içedir. 1870 yılı yapımı tarihi bina, okula çevrilmeden önce kilisede görevli Papaz'ın evi olarak kullanılıyordu. Armenian St. Mary Church which is located in Çimenli Neighborhood, Değirmen Street (Kevser Street), priest's house (now Gazi Mustafa Kemal Primary School) which was built in 1870 and shares the same garden, Gavur (Armenian) Bath continue their existence without their community. Since there is no inscription, date of construction and the saint to whom it was dedicated, are not certain yet.

There are two chapels behind the church: Baptism room and priest's room.

Armenian Church located in Akşehir district of Konya was built in the 19th century. Since there is no inscription related to the church, date of construction and the saint to whom it was dedicated, are not certain yet.

Aksehir

Church has a rectangular plan and was built of masonry and rubble stones and covered with a roof. It has a half-domed abscissa with an arch on the east side. Dome which is carried by six marble columns with three naves and perpendicular to this abscissa, has a covered central nave. There are two rows of windows on the walls. There are big round arched niches outside of round arched windows and windows are placed inside them. Two small windows are placed on both sides of the entrance door and the round arched window above it. Abscissa part is protruding outwards and is covered with a squinch.

Historical church ws built of rubble cut stones and bricks. It is entered into structure from a rectangular shaped door which has simple wooden material and two wings and which is located on the middle section of the west wall. It has a half-domed abscissa with an arch on the east side. Dome which is carried by six marble columns with three naves and perpendicular to this abscissa, has a covered central nave.

Immovable and its outbuildings are covered with tile and hipped roof. It is currently seen that plasters on the inner and outer walls fell off, joints between the stone materials were destroyed, some bricks wasted away, original colored frescoes in the undermost part were covered because of the plaster applications one after the other in various periods.

There are wooden outbuildings in direction of the entrance, entrance nave, in two directions enabling access to mezzanine. Windows are flat and arched in both floors, coated with stone and imitation stone looking embossments in different sizes and with jambs.

Historical church was used as a fertilizer warehouse for a long time and became home to municipality's generator. Even theater has been played recently. It is nested with Gazi M. Kemal Primary School in the garden of the church. Historical building which was built in 1870, was used as house of the priest working in the church before being converted into school.

Hamamlar

Türkish Baths

Orta Hamam Türkish Bath in The Middle

Şifa Hamamı Türkish Bath for Healing

> Gavur Hamamı İnfidel Bath

Orta Hamam

entsel Sit alanı içerisindedir.

Selçuklulardan, Karamanoğullarına sonra da Osmanlılara devredilen hamam; H. 1318'de Aryohyalı Ferit Paşanın Konya Valiliği sırasında, eski hamam yıkılarak, bugünkü çift hamam yaptırılmıştır.

Kadın ve erkek bölümleri vardır. Dikdörtgen planlıdır. Her iki tarafında soyunma bölümü kiremit örtülü, halvet soğukluk bölümleri kubbelidir. Halen kullanılmaktadır. Soyunma yerinin duvarında ve kapının üzerinde iki adet kitabe vardır. Kitabelerden hamamın. II. Abdülhamit Han'ın saltanat yıllarında, Ferit Paşanın Konya Valiliği ve Selim Bey'in Kaymakamlığı zamanında, geliri okul masraflarını karşılamak üzere, Akşehirli Mıgırdıç Kalfaya inşa ettirildiği ve inşaatın Zilhicce 1318 Mart- Nisan 1901 tarihinde yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

Aksehir

Turkish Bath in The Middle

It is in urban protected area.

Turkish bath that was transferred from Seljuks to Karamanids and then to Ottomans was demolished during Governorship of Mehmed Ferit Pasha in 1318 (hegira era) and today's double Turkish baths were built. Old bath was demolished in 1318 when Ferit Pasha from Aryohya was the Konya Governor and today's twin baths were built.

There are male and female sections. It has a rectangular plan. Dressing sections on both sides are covered with tiles, private cooling sections have domes. It is still used. There are two inscriptions on the wall of dressing section and above the door. It is understood from the inscriptions that Turkish bath was constructed by Master Builder Mıgırdıç from Akşehir during the reign of Abdulhamid Khan when Ferit Pasha was Governor, Selim Bey was District Governor in order to cover school's expenses with its earnings and construction was made between Zulhijja 1318 March-April 1901.

Şifa Hamamı

kşehirde 1329 yılında Subaşı Emir Şerafeddin tarafından yaptırılan hamam, bugünde hizmet vermektedir.Kesme ve moloz taştan yapılan hamam, soyunmalık, ılıklık ve sıcaklık bölümlerinden meydana gelmiştir. Bu bölümlerin üzeri kubbe ile örtülüdür. Çeşitli dönemde yapılan onarımlar sonucunda özelliğini büyük ölçüde yitirmiştir. Hamam günümüzde halen kullanılmaktadır.

Turkish Bath for Healing

Turkish Bath which was built by Subaşı Emir Şerafeddin in 1329 in Akşehir, serves today. Turkish Bath, built of rubble and cut stones, consists of dressing, warming and heat sections. These sections are covered with a dome. As a result of the repairs carried out in various periods, it has lost its properties to a great extent. Turkish bath is still used today.

Aksehir

Gavur Hamamı

Yapı malzemesi olarak bakıldığında genel olarak tümünde; duvarlar moloz taş ve kesme taş, tuğla ile örülmüştür. Kubbe, tonoz, kemer ve kubbe geçişlerinde ise tuğla kullanılmıştır. İç duvarlar, kubbeler ve tonozlar sıvalıdır. Bu yapıda diğer hamamlardan farklı olarak sıcaklık merkezi kubbelerindeki antik karakterli kabartmalı alçı süslemeler dikkati çekmektedir. Yapı; her biri birer soyunmalık, ılıklık ve dört eyvanlı köşe halvetli sıcaklık bölümlerine sahip bir çifte hamamdır.

Infidel Bath

In terms of building materials in general; walls were built of rubble and cut stones, bricks. Bricks were used in dome, squinch, arch and dome transitions. Interior walls, domes and squinches are plastered. Unlike other Turkish Baths, embossed ornaments with antique characters on the domes of the heating center attract attention in this structure. Building is a twin bath having dressing, warming and heat sections with four iwans and corner private areas in each one.

Museums

Nasreddin Hoca Etnografya Müzesi Nasreddin Hodja Etnography Museum

Batı Cephesi Karargahı Müzesi Western Front Head Quarters Museum

Nasreddin Hoca Etnografya Müzesi

onağı yaptıran Rüştü Bey, Akşehir mustantıkı (sorgu hâkimi)dır. İlçede kendi adına bilinen iki yapısı bulunmaktadır. Bunlardan biri 1904'de yaptırılmış Rüştü Bey Hanı, diğeri I. Dünya savaşı başlarında yapımına başlanan Rüştü Bey Konağıdır. Rüştü Bey, aynı parsel üzerinde bulunan, babası Mustafa Ağa'ya ait evi yıktırdıktan sonra, Ermeni ustalar tarafından yapımına başlanan Konak, Türk ustalar tarafından tamamlanmıştır. Bodrum ve zemin kat üzerine iki katlı, ahşap taşıyıcılı, kerpiç ve taş malzemeli ikiz ev olarak planlanan yapının bir bölümünde Rüstü Bey'in oğulları, bir bölümünde kendisi oturmuştur. Tarih boyunca farklı etnik grupların bir arada yaşadığı Akşehir ilçesinde karma bir kültür dokusu görülmektedir. Bu nedenle kentin mimarî dokusunda Geleneksel Türk Evlerinden farklı öğelere sıkça rastlanılmaktadır. Rüştü Bey Konağında da bu karma Kültürün izleri açıkça görülmektedir. Kültür Bakanlığı Yüksek Kurulunun 15.11.1985 tarih ve 1569 sayılı kararı ile tescil edilen Rüştü Bey Konağı 1989 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kamulaştırılmış 1992 yılında onarımına başlanmıştır. Daha sonra "Nasreddin Hoca Arkeoloji ve Etnografya Müzesi" olarak düzenlenen Rüştü Bey Konağı özgünlüğünü günümüze kadar korumuştur. İkiz ev plan tipinde yapılan konak, bodrum ve giriş kat üzerine iki katlı olarak inşa edilmiştir. Giriş katında toplam altı oda olup idarî birimlerle birlikte Etnografik ve Arkeolojik Eser Deposuda bu katta bulunmaktadır. İkinci kat Arkeolojik eserlerin sergilendiği bölümdür. Binanın her iki bölümünde üçer olmak üzere toplam altı oda bulunmaktadır. Kronolojik olarak dönemlere ayrılan odalarda eserler teşhir edilmektedir. Üçüncü kat Etnografik eserlerin sergilendiği bölümdür. Bir tarafta Nasreddin Hoca'nın fıkrasının, Sıra yarenlerinin canlandırıldığı oda ile Akşehir'e ait gelin odasının sergilendiği odalar vardır. Diğer tarafta ise etnografik nitelikteki eserler sergilenmektedir. Orta salonda,13. yy.'a ait ahşap işçiliği gösteren, Seyyid Mahmud Hayrânî Türbe kapısı ve Şeyh Eyüb Türbesi'ne ait sanduka teshir edilmiştir.

Nasreddin Hodja Ethnography Museum

Rüştü Bey who built the mention, was coroner judge of Akşehir. There are two buildings known for its name in the district. One of them is Rüştü Bey Inn built in 1904, the other is Rüştü Bey Mansion which was started to be built in the beginning of World War I. After Rüştü Bey demolished the house belonging to his father Mustafa Ağa on the same parcel, Mansion which was started to be built by Armenian craftsmen, completed by Turkish craftsmen.

Rüştü Bey lived in a part of the building which was planned as two-storey twin house on basement and ground floors with wooden carrier, adobe brick and stone materials and his sons lived in a part of it. In Akşehir district where different ethnic groups lived together, there is a mixed cultural texture.

Therefore, elements different from traditional Turkish houses are frequently seen in architectural texture of the city. Traces of this mixed culture are clearly seen in Rüştü Bey Mansion. Rüştü Bey Mansion which was registered with the decision of the High Council of Ministry of Culture dated 15.11.1985 and number 1569, was expropriated in 1989 by Ministry of Culture and Tourism and its restoration started in 1992. Rüstü Bey Mansion which was organized as "Nasreddin Hodja Ethnography Museum", has maintained its originality till the present day. Mansion, built in twin house plan type, was built as two-storey house on basement and ground floors. There are a total of six rooms in ground floor and Storage of Ethnographic and Archaeological Works and administrative units are on this floor. Archaeological works are exhibited on the second floor. Each two parts of the building have three rooms, so there are a total of six rooms in the building. Works are exhibited in rooms divided chronological into periods. Ethnographic works are exhibited on the third floor. On one side, there are rooms where Nasreddin Hodja's anecdote is portrayed, Sıra Yarens are portrayed and bride's room of Akşehir is displayed. On the other side, ethnographic works exhibited. Seyvid are Mahmud Hayrânî Mausoleum's door representing the woodworks of 13th century and coffin of Sheikh Eyüb Mausoleum are exhibited in the middle room.

94

Aksehir

Batı Cephesi Karargahı Müzesi

Sakarya Meydan Savaşı'nın zaferle sonuçlanmasından sonra, düşmanın Afyon-Eskişehir hattının doğusunda mevzilenmesi üzerine, Alagöz Köyü'ndeki Batı Cephesi Karargahı Akşehir'e taşınır. 18 Kasım 1921' de Akşehir'e gelen Karargah, Belediye binasına yerleşir. 24 Ağustos 1922 günü Büyük Taarruz için cepheye hareketlerine kadar bu binada çalışılır. Geçen dokuz buçuk aylık sürede, Büyük Taarruz hazırlıkları buradan yönetilir, planlar burada yapılır ve karar burada verilir. Bu arada Mustafa Kemal birçok kez Akşehir'e gelerek çalışmaları denetler, hazırlıkları yönlendirir. Bina, 1904-1905 yıllarında, Belediye Başkanı Bostan Bey zamanında Belediye Binası olarak inşa edilir. İki katlı olan bina, taş temelli, tuğla ve bağdadi malzemelidir. Binanın zemin katının doğu ve güney kısmında bulunan dükkanların cepheleri kapatılarak, buraya "Büyük Taarruz" hazırlıkları ve "Büyük Taarruzu" canlandıran, agrafito tekniği ile birer pano yapılmıştır.

Umut ve mücadele günlerinin belgesi olan Karargah Binası, 1965 yılında Belediyenin başka bir binaya taşınması üzerine, müze olması kaydıyla Bakanlığa bağışlanır. Büyük bir onarım sonrasında, 5 Temmuz 1966 günü "Atatürk ve Etnografya Müzesi" olarak ziyarete açılmıştır. 1981 yılında yapılan onarım ve düzenleme sonrasında, esas işlevi nedeniyle bugünkü adını alır.Müzenin zemin katında İdari Bölüm yer almaktadır. Üst kat, Karargah zamanından günümüze kadar orijinal malzemesiyle kalabilen, güney köşedeki büyük oda, Atatürk'ün çalışma ve Büyük Taarruz'un kararının alındığı odadır.

Bu odanın her iki yanında yer alan odalar ise, Karargah Komutanı İsmet İnönü ile Kurmay Başkanı Asım Gündüz'ün çalışma odalarıdır. İsmet Paşa' nın balmumu heykeli çalışma masasına oturtulmuştur. Kuzey köşede yer alan odanın içerisindeki vitrinlerde Ulu Önder' e hediye edilen ve kendisi tarafından kullanılan eşyalar ile silahları sergilenmektedir. Diğer dört odada Karargahta çalışan subayların biyografileri, Nutuk'tan alıntılar, levhalar, fotoğraflar, haritalar, belge ve silahlar teşhir edilmektedir.

Western Front Headquarters Museum

Enemy deployed on the east of the Afyon-Eskişehir line after Battle of Sakarya ended with a victory and Western Front Headquarters in Alagöz Village was moved to Akşehir. Headquarters coming to Akşehir on 18th of November 1921, moved into the municipality building. It worked in this building until being sending to the front line for the Great Offensive on 24th of August 1922. Within this nine and a half months period, Great Offensive preparations were directed from here and plans are made, decisions were given here in this building. Meanwhile, Mustafa Kemal came to Akşehir many times and inspected the works and directed the preparations. Building was constructed as the municipality building by the mayor Bostan Bey between the years 1904 - 1905. This two-storey building had a stone foundation and its materials are brick and lathing. The front sides of the shops that were on the east and the souht sides of the building were covered up and wall panels made showing the pictures of the preparations and of the Grand Offensive by using graffito technique.

Aksehir

This headquarters building which is the document of the days of hope and struggle, was donated to the Ministry on the condition that it will be a museum after the movement of the municipality office to another building in 1965. After a big repair, on 5th of July 1966, it was opened to visitors as "Atatürk and Ethnography Museum".

After the repairs and rearrangements in 1981, it was renamed to its present name due to original functions of its time. The top floor still have the original materials from the headquarter days. The room in the south corner is the Atatürk's study room and the place where the Great Offensive decision was taken. The rooms in both sides of this room are study rooms of Headquarters Commander İsmet İnönü and Staff Chief Asım Gündüz.

AKŞEHİR BANKASI Akşehir Bank

Akşehir Evleri

Akşehir Evleri, Anadolu coğrafyasının sivil mimari örneklerini geçmişten günümüze kadar koruduğu için önemli bir yere sahiptir. Kentin kendine özgün kimliği, tarihsel süreç içerisindeki toplumsal olguları, kültürel ürünleri, doğal çevre imkanlarının değerler içerisine alınması, insanlar arasındaki iletişimler, bina, sokak ve meydanları özel bir yerde kurgulanmayı ortaya çıkarır.

Sıra evlerden oluşan sokakların dokusu, bazen yan yana bazen sırt sırta bazen birer atlayarak oluşturulmuş, bahçe ve avlular belirlemektedir. Bu avlular, doğayı kentin yaşamıyla birleştirmiştir. Evlerin yan özel nitelikleri, sahanlıklı girişleri, özgün kapı çözümleri, cumbaları, sokakların ve şehrin kimliğini özellik ve çeşitlilik katmaktadır.

Orta hamamdan Gavur Hamamına dek, Değirmen Sokaktaki evlerin birçoğunda alt katlarında dükkan vardır ve eskiden Müslüman olmayan bu evlerin hanımları burada oya yapıp satarlarmış.

Akşehir Houses

Akşehir Houses have an important place since they preserved civil architectural examples of Anatolia from past to present. Unique identity of the city, social facts in the historical process, cultural products, inclusion of natural environment opportunities into values, communication between people, buildings, streets and squares reveal fiction in a special place. Texture of the streets consisting of row houses is determined by gardens and yards which are sometimes formed side by side, sometimes back to back, sometimes skipping one. These yards combine nature with life of the city. Auxiliary special features of the houses, platform entrances, original door solutions, bay windows add features and diversity to the identity of the streets and the city. There are shops in the lower floors of the most of the houses on Değirmen Street from Orta Hamam to Gavur Hamamı and non-Muslim ladies living in these houses used to inlace and sell here.

kşehir eski evler okak <mark>cephesine</mark> bakan iki kapiya sahip. Bu kapılardan küçül olanı zemin kata, büyük olar diğeri ise birkaç basamakla çıkılan giriş kata açılıyo Evlerin arka ve yan kısmın eklenen ahşap kapılar hayat (avlu) ve bahçey ulaşılıyor. Sokak kapısından da direkt hayata girilebiliyo Zemini taş ve toprakla kaplı hayat ve bahçe, geleneksel Akşehir konut mimarisinin dış mekânını oluşturuyor. Bahçede günün yorgunluğunu gidermek için meyve ağaçları ve asma çardaklarıyla yemyeşil bir alanı bulunuyor. yaşam

Pencereler, evlerinin karakteristik özelliklerinden olarak karşımıza biri çıkıyor. Genellikle iki veya üç katlı, taş ve ahşap cumbalı evler; dikdörtgen, kare, yuvarlak ve giyotin olmak üzere farklı formlu pencerelere sahip. Kemerli taş söveyle çerçevelenen pencereler giriş kapısına göre dikey ve tay eksende simetrik bir düzen içerisinde 🧭 gruplandırılı yor

Akşehir Streets

Old houses in Akşehir have two doors facing the street side. One of these doors opens to the ground floor and the other one to the entrance floor by being reached with several steps. With wooden doors attached to the back and side of the houses, it is reached to hayat (yard) and garden. It can be entered into yard directly through the street gate. Yard and garden whose grounds are covered with stone and soil, form the exterior space of traditional domestic Aksehir architecture. In the garden, there is a green living area with fruit trees and pergola with grapevine on it to relieve the tiredness of the day.

Windows are one of the main characteristics of the houses. Two or three-storey houses with stone and wooden oriel windows usually have windows in different forms including rectangular, square, round and guillotine shapes. Windows framed by arched stone jambs are grouped in a symmetrical order on vertical and horizontal axis depending on the entrance door.

Aksehir

Kiraz Festivali, Yörük Türkmen Şenlikleri ve Nasreddin Hoca'nın memleketi Akşehir, tarihi evlerinin cephe düzenlemesiyle pek çok araştırmacının ve yerli, yabancı turistin dikkatini çekiyor. Eskinin izlerini günümüze taşıyan Akşehir eski evleri; kentteki kerpiç malzemeli ve toprak damlı klasik Anadolu evleri, cephe çıkmalı, kesme taş malzemeli Osmanlı dönemi yapı geleneği evleri ve kemerli, süslemeli kabartma söveli Barok üslubu özelliklere sahip eski evleriyle öne çıkıyor.

Başarılı işçiliği ve zarif süslemesiyle güzel bir görünüme sahip olan kapılar evin en önemli bölümü olan odalara açılıyor. Görsel ziyafet sunan zengin tasarıma sahip odalarda dolap, yüklük ve sedirler günlük hayatın rutinine göre konumlandırılırken, estetik ayrıntıları göz okşuyor. Birden fazla odanın bulunduğu bu evlerin gözdesi, misafir odası. Bu odaya diğerlerine nazaran daha çok özeniliyor. Sanırım bu durum, Türk insanının misafirperverliğinden kaynaklanıyor.

Akşehir which is the hometown of Cherry Festival, Yoruk Turkmen Festivals and Nasreddin Hodis, draws attention of many researchers and local and foreign tourists with facade arrangements of historical houses. Old houses of Aksehir which bring traces of the old to the present day, stand out with its classic earth-sheltered and adobe brick Anatolian houses, Ottoman period's building tradition houses with facade cantalever and cut stone materials and old houses with arched and ornamented embossment jambs.

Beautiful doors with elegant decoration that are the work of successful craftsmanship, open to the rooms which are the most important part of the house. Wardrobe, closet and couches are placed depending on the daily life's routine in the visually perfect rooms with rich design and their aesthetic details are easy on the eye. Guest room is favored in these houses with more than one room. This room is prepared more meticulously than the others. I think, this is because of hospitality of the Turkish people

Tarihi Arasta Çarşısı

Şehrimizin merkezinde, geleneksel bir ticaret merkezidir. Birbirini dik kesen sokaklardan, çoğunlukla asmalarla ya da günümüzde brandalarla gölgelikli mekanlardan oluşan bu merkez, çok az da olsa geleneksel zanaatları barındırmaktadır. Ayakkabıcılar, konfeksiyon dükkanları, berberler, tenekeciler, demirciler, helvacılar işlevlerini ticari anlamda buradaki mekanlarda sürdürmektedirler. Geçmişe ait aradığınız birçok şeyi Arasta'daki alışverişinizde bulabilirsiniz.

Historical Arasta Bazaar

It is a traditional trade center in the center of our city. This center, consisting of streets intersecting vertically and places with grapevine used for shade or with canvases used today, contains traditional crafts even if just a bit. Shoemakers, clothing stores, barbers, tinsmiths, blacksmiths, halva stores continue their commercial work in places there. You can find many things about past you are looking for while shopping in Arasta.

Akşehir

Akşehir Kent Ormanı

Akşehir'de yaşayan halkımızla birlikte ziyaret amacıyla kentimize gelen yerli ve yabancı misafirlerimizin temiz hava, bol oksijen, doğa yürüyüşü ve doğal ortamda piknik yapmaya teşvik etmek amacıyla hizmete açılan Kent Orman, doğal turizm potansiyeli açısından önemli bir mekandır. 1514 Yılında Akşehir'de vefat eden Nimetullah Nahçivani'nin Türbesi de bu alanda yer almakta olup, yenileme ve peyzaj çalışması yakın zamanda yapılmıştır.

City Forest

It is included in the area that Nimatullah Nahçivani Tomb is situated. The forest is opened not only to the local people but also to the guests and visitors outside of Akşehir, in order to provide fun, fresh air, abundant oxygen, and to supply natural activities and picnic side. The city forest is an important place from the aspect of having natural tourism potential. The shrine of Nimetullah Nahçivani, who died in Akşehir in1514, is also in this area. Restoration and landscape works ended recently.

Hıdırlık - Hıdırlık Sofrası

Aksehir'in önemli mesire en verlerinden biri olan ve kent merkezine 3km. uzaklıkta olan Hıdırlık, yeşilin en güzel tonlarının sergilendiği bir mekandır. Asırlık cınarları çam kokularıyla ve huzur veren mekan, insana Akşehir ile özdeşleşmiştir. Hıdırlık Sofrası: Yıllardır atıl durumda

olan ve Hıdırlık'ın görüntüsüne yakışmayan Orta Gazino, yıkılarak yerine, tamamen ahşaptan oluşan Sosyal Tesis inşa edildi. İki katlı olan tesis, Hıdırlık'ın eşsiz güzelliğiyle de bütünleşerek halkımızın iyi vakit geçirebileceği bir mekan olarak hizmete açıldı.

Hıdırlık - Hıdırlık Dining Table

It is one of the most important places of promenade, 3km. away from the city, where the most beautiful tones of green can be found. Hıdırlık has become the place, which firstly thought when Akşehir is remembered, with its pine odors the mountain gives tranquility to the visitors. Hıdırlık Dining Table: Orta Cazino, which used to be desolated place improper to the scene of Hıdırlık was tore down and replaced by a wodden Social Facility by Akşehir Municipalitiy. The Facility, which is made of wood completely.

Akşehir

Tren Garı

Milli Mücadele döneminde birçok toplantının yapıldığı, başta Atatürk olmak üzere önemli subayların defalarca geldiği bir yerdir. Tren Garı; dikdörtgen planlı, kâgir bir yapıdır. İki kanadı ve üstü lojman olarak kullanılmaktadır. Orta kısmında idare bölümü ve gar şefliği yer alır. Bu binanın sağında ambar ve hangar olarak kullanılan bina, solunda ambar ve rezervuar bulunur. Sol tarafta, ofisin yanındaki ilk yapı üstü betonla örtülü bir büfedir. Diğer yapıların üstü kiremitli çatı ile örtülüdür. İçten tüm mekânların tavanı ahşap, döşemesi ise mozaik kaplıdır.

The Railway Station

It is a place that many of meetings was held in the years of national struggle and mainly Atatürk and senior officers came at different times. It is a construction which is a rectangular planned brick and stone. Right of the building can be seen a construction that is used as bin and hangar. Left of the building there are bin and resorvoir. First construction is a buffet which is made up of concrete, near the office at the left.Top of the other constructions are covered roof with tile. Inside all of the places, ceiling is covered by wood, floor is covered by mosaic

Gülmece Parkı ve Dünya'nın Ortası

Kafeteryası, dev kazanı, hediyelik eşyaları ve Nasreddin Hoca'nın fıkralarını canlandıran heykelleriyle,Hoca'mızın adına yakışan bir mekandır. Parkın yan tarafında, Nasreddin Hoca'dan günümüze kadar uzanan yüzlerce yıllık köprüde yer alan mizah ustalarının anıtları bulunmaktadır

Nasreddin Hoca'nın, 'Dünya'nın Ortası' fıkrasından esinlenerek, yapılan yapının en altında 'Dünyanın Ortası Burasıdır' ifadesi yer alırken, en üstte ise bir dünya ve dünyanın üzerinde ise 'İnanmayan Ölçsün' yazısı yer almaktadır.

Akşehir

Humour Park and Middle Of The World

With its cafeteria, boiler, souvenirs and the statutes animating the jokes of Nasreddin Hodja, the Gülmece Parkı is a place which benefits the character of our Hodja. There are the monuments of the humour masters since Hodja up to now.

Nasreddin Hodja's famous anecdote inspired for this structure, namely "The Middle Of The World". At the top there is a globe, and on the globe, it is written "If you don't believe, you can measure it".

Akşehir Haritası

rş.

47

Map Of Akşehir

ünyadaki pek çok uçuş bölgesi şehir merkezlerine olan uzaklıkları nedeniyle dezavantajlı görünmektedir. Konaklama, ulaşım gibi dezavantajların yanında dezavantajların en önemlisi sağlık imkânlarının yeterli olamamasıdır. Şehir merkezlerine olan uzaklık herhangi bir kaza yaşanması durumunda hızlı ve doğru müdahale imkânlarına azaltmaktadır. Akşehir'de Sultan Dağlarının şehir merkezinin yakınında bulunması konaklama, ulaşım ve sağlık imkanlarının çok iyi olması Akşehir'i yamaç paraşütü sporu için çok elverişli kılmaktadır.

Dünyadaki pek çok uçuş bölgesi şehir merkezlerine olan uzaklıkları nedeniyle dezavantajlı görünmektedir. Konaklama, ulaşım gibi dezavantajların yanında dezavantajların en önemlisi sağlık imkânlarının yeterli olamamasıdır. Şehir merkezlerine olan uzaklık herhangi bir kaza yaşanması durumunda hızlı ve doğru müdahale imkânlarına azaltmaktadır. Akşehir'de Sultan Dağlarının şehir merkezinin yakınında bulunması konaklama, ulaşım ve sağlık imkanlarının çok iyi olması Akşehir'i yamaç paraşütü sporu için çok elverişli kılmaktadır.

Paragliding in Akşehir

Many flight regions around the world seem disadvantageous due to their distance from the city centers. Besides the disadvantages such as accommodation and transportation, the most important disadvantage is the lack of health facilities. Distance to city centers reduces the opportunity of quick and accurate intervention in case of any accident. Akşehir is very suitable for paragliding because Sultan Mountains in Akşehir are close to city center, accommodation, transportation and health facilities are very good.

Our city is established in the northwest of Sultan Mountains and has a wide plain. 550m of runway was created to enable paragliding pilots coming to our city during the winter festival to fly, it is 7 km away from city center and accessed by vehicles. Afterwards, a very nice 670 m of runway which is 10 km away from the city center, was added and it can also be accessed by vehicles. This runway is so convenient to fly that it makes it easy to fly in any wind except southern wind.

Many flight regions around the world seem disadvantageous due to their distance from the city centers. Besides the disadvantages such as accommodation and transportation, the most important disadvantage is the lack of health facilities. Distance to city centers reduces the opportunity of quick and accurate intervention in case of any accident. Akşehir is very suitable for paragliding because Sultan Mountains in Akşehir are close to city center, accommodation, transportation and health facilities are very good.

Iksehir

Sıra Yarenleri

Sıra Yarenliği, Orta Asya Türk kökenli bir folklor geleneğimizdir. Bu geleneğe göre; Akşehir esnafları, eğlenmek amacı ile gece toplantıları düzenlerler. Sıranın esas amacı; gençlerin boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmek, onları eğlendirirken eğitmek ve geleceğe sağlam karakterli, iyi ahlaklı kişiler olarak hazırlamaktır. Sıra kanunu ile gençlere sıra müddetince; iyi ahlaklı olmak, yalan söylememek, saygılı olmak, birbirleri ile daima yardımlaşmak, cesur olmak gibi nitelikler öğretilir.

A Kind Of Traditional Guild

This tradition is an important element of folklore which its roots belongs to Middle Asian Turks. According to this tradition, craftsmen who livein Akşehir organize the night meetings in order to have fun. The principal causes of the sıra are both entertaining and disciplining of the youngs and teach them pass their time in the most effective way. During the nights the young are taught to have good moral characters, being courteous, to aid each other, being brave etc...

Akşehir Türküleri

öresel kültürümüzün bir parçası olan türkülerimizi kalıcı kılmak, gelecek kuşaklara aktarmak ve türkülerimizin tanıtımını sağlamak amacıyla, Halk Müziği derlemeleri yapılmış olup, bu türküler Akşehir Belediyesi tarafından, CD olarak kayıt altına alınmıştır. Akşehir Türküleri'nden bazıları; Entarisi Aktandır, Karanfilsin, Emmiler, Durnam Gelir Yata Kalka, Gıcılar, Üç Türkoğlu, Ayoğlan, Elinde Sazı, Gadifem Gara Gatlı, Garip Çoban'dır...

Akşehir Folksongs

Akşehir Folksongs are one of the elements of our local culture. In order to transfer traditional folksongs to next generations and to make them known, Akşehir folksongs have been collected in a CD. Some of Akşehir Folksongs; Entarisi Aktandır, Karanfilsin, Emmiler, Durnam Gelir Yata Kalka, Gıcılar, Üç Türkoğlu, Ayoğlan, Elinde Sazı, Bir Sabahtan Yolum Düştü Gedil'e, Gadifem Gara Gatlı, Garip Çoban etc...

Akşehir

Tarık Buğra

Ürk Edebiyatı'nın önemli isimlerinden biri olan Tarık Buğra, Akşehir'de doğdu. 1948 yılında, Cumhuriyet Gazetesi'nin açtığı yarışmada; Oğlumuz adlı hikâyesiyle, büyük ödülü kazandı. 1949 yılında Akşehir'e dönerek Nasreddin Hoca Gazetesi'ni çıkardı. Tarık Buğra, 1994 yılında İstanbul'da vefat etti. Tarık Buğra'nın en önemli romanı "Küçük Ağa" sinemaya da uyarlanmıştır. Tarık Buğra adına, Akşehir Belediyesi tarafından düzenlenen hikâye yarışması; edebiyat çevreleri ve basın tarafından büyük ilgi görmektedir.

Tarık Buğra

Tarık Buğra is one of the most important names of Turkish literature ,was born in Akşehir. In 1948, he won the big award at the competition held by Cumhuriyet Newspaper with his story Oğlumuz. In 1949, he published the newspaper Nasreddin Hodja. He died in 26 February in 1994. The most important novel of Tarık Buğra, that known as "Küçük Ağa" was adapted to cinema. A native of Akşehir, on behalf of the deceased author Tarık Buğra, it has been held a story competition by Akşehir Municipality.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Konya Akşehir TSO Stratejik Plan;
  Mevlana Kalkınma Ajansı, 2016 TD 20
- Akşehir Kültür Varlıkları Envanteri;
  Mevlana Kalkınma Ajansı, 2011DFD16
- Akşehir Taş Medresesinin Taş Eserler Müzesine
  Dönüşümü; Mevlana Kalkınma Ajansı, 2016TD20
- https://www.aksehirtso.org.tr/
- http://www.aksehir.gov.tr/
- https://www.aksehir.bel.tr/v2/
- http://www.konya.gov.tr/
- http://www.mevka.org.tr/
- https://islamansiklopedisi.org.tr/

Nasreddin Hoca (Akşehir 1208-1284)

